ΠΙΟΝΕΡΟΣ

ΔΕΚΕΒΡΙΣ — 1934

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

СОДЕРЖАНИЕ

Стр.

ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΙΣ ΤΑΚΣΙΣ ,ΝΑΣΕ ΕΤΙΜΟΣ!

ΠΙΟΝΕΡΟΣ

= ΟΡΓΑΝΟ ΤΥ Κ. Γ. Π. Κ. Κ. =
= ΣΤΙΝ Κ. Ε. ΤΙΣ Λ. Κ Ε. Ν. Υ. =

ΠΙΟΝΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΧΡΟΝΟΣ Β' (Δ') ΑΡΙΘ. 12 (41)

ΔΕΚΕΒΡΙΣ 1934

ΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΧΡΟΝΑ ΤΙΣ ΑΠΕΛΕΦΤΕΡΟΣΙΣ ΤΙΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΙΣ ΥΚΡΑΝΙΑΣ

Ι Υκρανία πριν αππιν Οχτοβριανί επανάσταςι ίτανε απικία τις τσαρικίς Ροςίας. Ι εργάτες κ'ι εργαζόμενι χοριάτες τις Υκρανίας βριςκόντανε κάτο αππιν καταπίεςι κ'εκμετάλεψςι τον ρόςον κε τον υκρανέζον πομέςτζικον κε καπιταλιςτόν. Δυλέβανε ςα ςκλάβι, δεν μπορύςαν ν' αναπτίκςυν τιν κυλτύρα-τυς, δεν ίχανε τα ςκολιά-τυς.

Ι καταπιεζόμενες μάζες τις Υκρανίας μαζί μ' όλο το προλεταριάτο τις πρόιν τσαρικίς Ροςίας, κάτο αππιν καθοδίγιςι τυ κομυνιςτικύ κόματος τον μπολςεβίκον, ςίκοςαν τι ςιμέα τις απελεφτέροςίς-τυς, πίραν ενεργό μέρος στιν Οχτοβριανί επανάσταςι.

Ι εςοτερικί αντεπανάσταςι κ'ι κςένι ιντερβέντςια ίχανε κςεχορίςι τιν Υκρανία απτι μεγάλι ικογένια τον λαόν τις Σοβιετικίς Ένοςις.

Ος το 1919 ι μπελογβαρντέιτςι ςε ςιμαχία πρότα με τυς γερμανύς κι' αφςτριακύς ιμπεριαλιςτές κε ίςτερα με τυς ιμπεριαλιςτές τις Αντάντ λίςτεβαν τα φιςικά πλύτι τις Υκρανίας, μαζέβανε με βία το ψομί, το μέταλο, το κάρβυνο.

Πολές πόλις κε χοριά καταςτράφικαν απτυς άςπρυς μπαντίτες κε ιμπεριαλιςτές, χίθικε πολί εργατικό κι' αγροτικό έμα απτα χέρια τον διμίον.

Ι λιγόχρονι κιριαρχία αφτόν τον λιςτόν στιν Υκρανία κόςτιςε πολί ακριβά ςτον εργαζόμενο λαό. Τα χτίρια, ι γέφιρες, ι ςιδεροδρομικές γραμές, τα εργοςτάςια, πυ καταςτρέψςανε, τ' αγροτικά προιόντα, πυ λιςτέψςανε κόςτιζαν παραπάνο από διο διςεκατομίρια ρύβλια.

Οργάνοςαν ος 400 πογρόμ, ςκότοςαν 100 χιλιάδες εβρέυς κε παραπάνο από 40 χιλιάδες εργαζομένυς άλον εθνικοτίτον. Βαςανίςανε παραπάνο από 60 χιλ. εργαζομένυς.

Επιτέλυς στις 12 τυ Δεκέβρι 1919 τα κόκινα στρατέβματα πίραν το Χάρκοβο κε στις 16 τυ Δεκέβρι το Κίεβο.

Απελεφτέροςι—οςβομποζζντένιε.
Απικία—κολόνια.
Καταπίεςι—υγνετένιε.
Σκλάβι—ραμπί.
Ν' αναπτίκςυν—ραζβίτ.
Πρόιν—μπίβςει.
Εςοτερικί—βνύτρεναγια.
Ικογένια—ςεμιά.
Σιμαχία—βοιεν. ςοιύζ.
Λίςτεβαν—γράμπιλι.
Φιςικά—γεςτέςτβενιε.
Με βία—ναςίλνο.
Χίθικε—προλίτα.
Δίμιος—παλάτζ.
Κιριαρχία—γοςποτςτβο.
Γέφιρες—μοςτί.
Λιςτίς—γραμπίτελ.
Βαςανίςανε—ζαμύτζιλι.
Επιτέλυς—ναχονέτς.

Ι Υκρανία απελεφτερόθικε με το μεγάλο ιροιζμό τον λαόν τις χόρας-μας. Πιναζμένι, κσιπόλιτι, άσκιμα οπλιζμένι ι κόκινι στρατιότες κ'ι παρτιζάνι εργάτες κε χοριάτες τσακίσανε τυς μπελογβαρντέιτσυς τυ Ντενίκιν, πυ ίτανε οπλιζμένι ος τα δόντια, έδιοκσαν τυς ιντερβέντες απτι Σοβιετικί Υκρανία.

Τα στρατέβματα τυ Ντενίκιν ίχανε φτάσι πριν απ'αφτό ος το Οριόλ, ίχανε σκοπό να πάρυν τιν καρδιά τις σοβιετικίς χόρας—τι Μόσχα.

Ι ΚΕ έστιλε τότες το σιν. ΣΤΑΛΙΝ στο μέτοπο για να καθοδιγίσι τον αγόνα ενάντια στυς μπελογβαρντέιτσυς. Σίμφονα με το στρατιγικό πλάνο τυ σιν. ΣΤΑΛΙΝ, πυ επικίροσε ο ΛΕΝΙΝ, ο εχτρός τσακίστικε κ' έτσι απελεφτερόθικε ι Υκρανία.

Ίνε πια 15 χρόνια, πυ κιματίζι ι κόκινι σιμέα στι Σοβιετικί Υκρανία. 15 χρόνια κιβερνύνε τι χόρα-τυς ι εργάτες κ' ι εργαζόμενι χοριάτες, χτίζυν τι νέα χαρύμενι κ' έφπορι ζοί, χτίζυν τι σοσιαλιστικί κινονία δίχος τάκσες.

Ο απελεφτερομένος εργαζόμενος λαός τις Υκρανίας κάτο απτιν καθοδίγισι τυ κόματος μετάτρεπσε τι χόρα-τυ σε προτοπόρο τμίμα τις μεγάλις Σοβιετικίς Ένοσις.

Αναδιοργανόσαμε κε πλατίναμε τα παλιά εργοστάσια κε τις φάμπρικες. Φτιάσαμε εκατοντάδες κενύργια εργοστάσια κ' επιχιρίσις, σαν το Ντνεπρογές, το Χαρκοβίτικο τρακτορικό εργοστάσιο, το εργοστάσιο μιχανοκατασκεβίς τυ Κραματόρσκ κε πολύς άλυς τέτιυς γίγαντες, πυ έχυν πανκόζμια σιμασία.

Τσακίσαμε τον κυλάκο. Στα κολχόζια τις Υκρανίας δυλέβυνε δεκάδες χιλιάδες τράκτορ, κομπάιν, αφτοκίνιτα κι' άλες αγροτικές μιχανές.

Ι ιλεχτροσταθμί δίνυνε φος στις πόλις κε στα πιο απόμακρα χοριά. Παντύ ανθίζι ι νέα ζοί τυ απελεφτερομένυ λαύ.

Λικβιντάραμε πια τιν αγραματοσίνι. Στα αρχικά, μεσέα κι' ανότερα σκολιά σπυδάζυν εκατομίρια πεδιά, τον εργατόν κε τον εργαζομένον χορικόν για να γίνυν ινζενιέρι, ιδικεβμένι εργάτες κε κολχόζνικι, αγρονόμι, γιατρί, κομαντίρι, αεροπόρι, σιγραφίς, ζογράφι, μυσικί.

Ανθίζι ι υκρανικί κυλτύρα, εθνικί στι φόρμα κε σοσιαλιστικί στο περιεχόμενο.

Ι εργαζόμενι τις Υκρανίας κέρδισαν αφτές τις μεγαλιόδικες επιτιχίες-τυς με τι βοίθια όλον τον λαόν τις Σοβιετικίς Ένοσις, εφαρμόζοντας τιν εθνικί πολιτικί τυ **ΛΕΝΙΝ** κε **ΣΤΑΛΙΝ,** παλέβοντας ενάντια στον υκρανικό νατσιοναλιζμό κε το μεγαλοκρατικό σοβινιζμό.

Κε τόρα, πυ γιορτάζυμε με χαρά τα δεκαπεντάχρονα τις απελεφτέροσις τις Σοβιετικίς Υκρανίας, τις μεγάλες-μας νίκες στο χτίσιμο τυ σοσιαλιζμύ, ι εχτρί-μας, ι φασίστες τις Γερμανίας, ι ιμπεριαλιστές ακονίζυν τα δόντια-τυς, πολεμύνε να γιρίσυν πίσο τον τροχό τις ιστορίας, θέλυν να ξεχορίσυν τι Σοβιετικί Υκρανία απτι μεγάλι ικογένια τον λαόν τις Σοβιετικίς Ένοσις.

Ας δοκιμάσυνε μόνο. Θα βρύνε μπροστά-τυς τον ιροικό κι' ανίκιτο Κόκινο στρατό-μας, πυ ίνε τόρα οπλιζμένος με τιν καλίτερι τεχνικί, θα βρύνε τιν ατσαλένια γροθιά τον αδερφομένον λαόν όλις τις ΕΣΣΔ.

Έδιοκσαν—βίγναλι.
Ίχανε φτάσι—ντοσσλί.
Σίμφονα—σογλάσνο.
Επικίροσε—υτβερντίλ.
Μετάτρεπσε—πρεβρατίλ.
Τμίμα—τζαστ.
Επιχίρισι—πρεντπριάτιε.
Μιχανοκατασκεβί — μασσινοστροένιε.
Απόμακρα—ονταλιόνιε.
Ανθίζι—τιβετιότ.
Σπυδάζυν—ύτζατσα.
Ιδικεβμένι—χβαλιφιτσίροβανιε.
Περιεχόμενο—σοντερζζάνιε.
Εφαρμόζοντας—πριμενιάια.
Τροχός—κολεσό.
Δοκιμάζο—πρόμποβατ.
Ανίκιτος—νιεπομπεντίμι.

Γ. ΜΠΕΛΣΚΙ

Ο ΕΚΤΟΣ ΑΔΕΡΦΟΣ

Πριν από λίγο κερό πίρα ένα παράκςενο γράμα, ιπογραμένο «Ο Βάςιας-ςας». Ο γραφικός χαραχτίρας μυ ίτανε άγνοςτος. Δεν μπορύςα καθόλυ να μαντέπςο πιος ίνε αφτός ο Βάςιας. Κι' αφτός ο Βάςιας έγραφε, ότι δυλέβι ςτο χοριό Γόλμα, ςιμά ςτι Μπάλτα, πρόεδρος τις πραβλένιας τυ κολχοζιύ κε με προςκαλί να πάγο να φάγο ςταφίλια.

Κι' άκςαφνα θιμίθικα κε τι Μπάλτα κε τιν περίεργι ιςτορία τις γνοριμίας-μυ μ' αφτόν το Βάςια.

Στις αρχές τυ 1920 ι Μπάλτα ίτανε περικικλομένι από μπάντες. Στα δάςι τυ Λαςνιτζέβςκ κε Μπαρςτζάνςκ γίριζε ο Ζαμπολότνι. Στο ραιόν τυ Κιςςέβςκ ίτανε ο Γιάςςκας Μάλι κι' ο Στρατιέβςκι. Πέρα απτο Κρυτί πιγενοερχόντανε ι μπάντες τυ Κιρςςύλα κε τυ Γυλιάι Μπεντά. Κάθε μέρα ι χοριάτες έφερναν ςτι Μπάλτα ςκοτομένυς κοματικύς κε προντραμπότνικυς, με άςτρα κομένα ςτα ςτίθια, πυ τα ςκέπαζαν με πολί αλάτι. Μέρα νίχτα ςιμά ςτιν πόλι ακυόντανε μοναχικί πιροβολιζμί.

Ι Μπάλτα κιμότανε κάτο απτα όπλα. Στιν πόλι, ςτο μεγαλίτερο δρόμο, έβλεπες τυς μιςοκαμένυς ςκελετύς τον ςπιτιόν—τα ςιμάδια, πυ άφινε ι μπάντα τυ Τιυτιύνικ, πυ πέραςε με φοτιά κε ςπαθί απτι Μπάλτα.

Καθόμυνα ςτιν άκρι τις πόλις, ςτο ςπίτι μιας γριάς δαςκάλας. 'Ιχε διο κάμαρες με παράθιρα, πυ έβγεναν ςτο δρόμο, κ' εγό μια,—προς τον κίπο κε το ποτάμι.

Εκίνι τι νίχτα, για τιν οπία θέλο να διιγιθό, δεν μπορυςα πολί όρα να κιμιθό, μ' όλο πυ ίμυνα κυραζμένος.

Διάβαζα με το φος τις γκαζόλαμπας το «Σπάρτακο» τυ Ντζιοβανιόλι.

'Ιτανε πια πολί αργά, όταν με πίρε ο ίπνος.

Με κςίπνιςε ένας λαφρός χτίπος ςτο παράθιρο. Εκίνα τα χρόνια κιμόμυνα πολί λαφριά κε κςιπνύςα κι' απτο πιο μικρό θρύιζμα. 'Ιςτερα από μια ςτιγμί καθόμυνα ςτο κρεβάτι, ςφίγκοντας από ςινίθιο το μάυζερ.

Στο παράθιρο, ςτο μαβί τετράγονο (κβαντράτ) τυ υρανύ μάβριζε ι απότομι ςιλυέτα ενός τεράςτιυ άντρα με τιν παπάχα.

— Επιτρέπςτε να μπο μέςα—ίπε, ανακατόνοντας τις ρύςικες λέκςες με τις υκρανέζικες.

— Πιος ίςε;—φόνακςα. — Θα πιροβολίςο!

— Δε χριάζετε να πιροβολίςετε. Επιτρέπςτε να μπο. 'Ολα θα ςας τα πο.

«Αν ίχε κακό ςκοπό, — ςκέφτικα, — μπορύςε ίςιχα να με ςκοτόςι δίχος καμιά προιδοπίιςι, όταν κιμόμυνα».

— 'Εμπα,—ίπα,—ι πόρτα ίνε ανιχτί.

'Ιςτερα από ένα λεφτό μπίκε ςτιν κάμαρα ένας τεράςτιος άντρας με τιν κάπα. Ι αψιλί παπάχα μεγάλονε το μπόι-τυ, πυ χ' έτςι ίτανε τεράςτιο. Απτι λάμπα, πυ ίτανε πάνο ςτο ςκαμνί, ι ςκιά-τυ έπεςε πάνο ςτον τίχο, λίγιςε παράκςενα κε ςκέπαςε ένα μέρος απτο ταβάνι.

— Λέγε,—τυ ίπα.

— 'Ιμε ο Βαςίλις Γρετζύχα,—ίπε ο μυςαφίρις μυ.— Ο πατέρας-μυ έχι έκςι γιυς. Ι πέντε ίνε παρτιζάνι, μόνο εγό ίμυνα ςτο Ζαμπολότνι. Εκίνος ίνε ενάντια ςτυς φτοχύς,

Παρακςενος—ςτράννι.
Γραφικός χαραχτίρας-πότζερκ.
'Αγνοςτος—νιεζνακόμιι.
Καθόλυ—νικάκ.
Να μαντέπςο—ντογαντάτςα.
'Ακςαφνα—βτρυγ.
Θιμίθικα—βςπόμνιλ.
Περίεργος—λιυμποπίτνι.
Περικικλομένος—οκρυζζόνιι.
Στίθια – γρύντι.
Πιροβολιζμός—βίςτρελ.
Γριά – ςταρύχα.
Να διιγιθό—ραςκαζάτ.
Κυραζμένος—υςτάλιι.
Θρύιζμα—ςςόροχ.
Στιγμί—μγνοβένιε, μομέντ.
Από ςινίθιο πο πριβίτζκε.
Απότομος—ρέζκιι.
Επιτρέπςτε—ραζρεςςίτε.
Ανακατόνοντας—μεςςάια.
Σκοπός—τςελ, ναμέρενιε.
'Ιςιχα - ςποκόινο.
Προιδοπίιςι—πρεντυπρεζζντένιε.
Κάπα—μπύρκα.
Σκιά – τεν.
Μέρος—τζαςτ.

αφτό το κατάλαβα καλά. Θέλο να ιπιρετίςο ςτον Κόκινο ςτρατό. Κςέρο, πυ κρίβυντε ι μπαντίτες κε θα ςας βοιθίςο να τυς λικβιντάρετε. 'Ιμε ιπέρ τις κομύνας. Αφτό το τυφέκι κι' αφτό το ςπαθί τἄκλεπςα απτιν μπάντα κε ςυ τα δίνο.

Ο Γρετζύχα έριχςε τα όπλα-τυ ςτο πάτομα. 'Εβαλε προςεχτικά πάνο ςτο τραπέζι διο μπόμπες-λεμόνια.

'Ακυςα νορίτερα γι' αφτόν απτυς αδερφύς-τυ.

— 'Ινε καλό πεδί,—έλεγε ο αδερφός-τυ Νικόλας,—θἄρτι μαζί-μας. Ακόμα ίνε νέος κε παλαβός. Θἄρτι κε θα χτιπά τυς μπαντίτες. Θα το δίτε.

Ενόςο ςκεφτόμυνα, τι να τον κάνο, ο Γρετζύχα ςτεκότανε ςιοπιλά ςτο κατόφλι.

— Κςεντίςυ,—ίπα,—κε πλάγιαςε εκί, πάνο ςτο ντιβάνι. 'Αβριο βλέπυμε...

Δίχος να πι ύτε λέκςι, ο Γρετζύχα κςεντίθικε κ' έπεςε να κιμιθί. 'Ιςτερα από ένα λεφτό τράνταζε τιν κάμαρα με το ροχάλιζμά-τυ.

'Ιτανε, φένετε, ο πιο ίςιχος ίπνος-τυ ςτο τελεφτέο διάςτιμα. Ι ίδια ι εκςυςία τον επέτρεψε να κιμιθί κε δεν έπρεπε πια ν' αφυνκράζετε κανένα θρύιζμα.

Κ' ι «εκςυςία», διλαδί εγό, ςκεφτότανε, τι να κάνι: να κιμιθί ίτε όχι; Ι «εκςυςία» ίθελε πολί να κιμιθί.

«Αν ο άνθροπος ροχαλίζι τόςο πολί, —θα πι, ότι δεν έχι κακό ςκοπό», — ςκεφτόμυνα. Στο κυραζμένο μιαλό-μυ φάνικε άκςαφνα για λίγο ο Σπάρτακος να χτιπάι τυς λεγιονέρυς, ίςτερα πάτιςε το ςτίθος-μυ κε, φένετε, κιμίθικα, γιατί δε θιμόμυνα πια τίποτα.

'Αμα κςίπνιςα το προί, κίτακςα ςτο ντιβάνι. 'Ιτανε άδιο. Χαμογέλαςα με τι ςκέψι: τι παράκςενα όνιρα βλέπι κανίς κάποτε ςτι Μπάλτα.

Μα το βλέμα-μυ έπεςε ςτο πάτομα. Εκί βριςκόντανε ανακατομένα τα όπλα τυ Γρετζύχα. Ι διο μπόμπες ίτανε πάνο ςτο τραπέζι. 'Οςτε όλα αφτά έγιναν. Μα πύ ίνε;

Εκίνι τι ςτιγμί άκυςα μια γνοςτί φονί, πυ ερχότανε απτον κίπο:

— Νικοκιρά, βάλε, βάλε το ςαμοβάρι, γιατί θα κςιπνίςι ο κομαντίρος, — έλεγε με επιταχτικί φονί ο Γρετζύχα,—κε τζάι δεν έχι. Θα τιν πάθυμε τότε κ' ι διό-μας. Μι με κιτάζις, αφύ ςε διατάζυν, πρέπι να κάνις ότι ςυ λέγυν...

— Γρετζύχα,—φόνακςα,—για έλα εδό.

Ο Γρετζύχα ςτεκότανε ςτο κατόφλι.

— Γιατί κάνις τον κόζμο άνο κάτο; —ρότιςα,—έτςι δεν κάνι. Δεν ίνε δα ιποχρεομένι.

— Μα δεν κάνι, ςίντροφε κομαντίρε, να δίνυμε λεφτεριά ςτις γινέκες. Τότες θα κάνι ότι θέλι. Κε πὸς θα ίμαςτε δίχος τζάι; Δεν κάνι να μίνυμε δίχος τζάι.

— Μα άφιςε το τζάι. Πές-μυ καλίτερα, τι να ςε κάνυμε.

— Τί να με κάνετε;—ίπε ο Γρετζύχα. δίχος να τα χάςι καθόλυ.—'Ολι τι νίχτα ςκεφτόμυνα γι' αφτό. Να μ' αφίςετε μαζί-ςας ςαν καβαλάρι. Βλέπετε, ότι ίμε μ' όλι τιν καρδιά-μυ ιπέρ τις ςοβιετικίς εκςυςίας...

— Κε πάντα τόςο πολί ροχαλίζις, όταν ςκέφτεςε τι νίχτα;

— Νε πάντα,—χαμογέλαςε κατεργάρικα ο Γρετζύχα,—τέτιο ίνε το ςινίθιό-μυ.

— Καλά, μόνο άλι φορά να ςκέφτεςε τι μέρα, γιατί δε μ' αφίνις να κιμιθό.

Στις αρχές δεν τον έπερνα μαζί-μυ. Μια φορά, φέβγοντας για να χτιπίςο μια μπάντα, τυ ίπα:

Να ιπιρετίςο—ςλυζζίτ.
Ιπέρ—ζα.
Προςεχτικά—οςτορόζζνο.
Νορίτερα—ράνςςε.
Παλαβός—ντυρνόι.
Ενόςο—ποκά.
Σκεφτόμυνα—ντύμαλ.
Κατόφλι—πορόγ.
Κςεντίςυ—ραζντεβάιςα.
Τράνταζε—ςοτριαςάλ.
Ροχάλιζμα—χραπ.
Διάςτιμα—βρέμια.
Ν' αφυνκράζετε—πριςλύςςιβατςα.
Διλαδί—τό-γεςτ.
Θα πι—ζνάτζιτ.
'Αδιος—πυςτόι.
Σκέψι—μιςλ.
Κάποτε—ινογντά.
Βλέμα—βζγλιαντ.
'Οςτε—ζνάτζιτ.
Επιταχτικός—βλάςτνιι.
Αφύ—ραζ.
Διατάζο—πρικάζιβατ.
Δεν κάνι—νελζιά.
Κατεργάρικα—λυκάβο.

— Να μιν πιράκςις τι νικοκιρά, κε όλα να ίνε ςτον τόπο-τυς.

— 'Οταν γίριςα, ο Γρετζύχα ςτεκότανε ςτιν αβλόπορτα με μια τεράςτια βελυδένια κόκινι μπυντιόνοφκα κε με ίδια κιλότα, πυ ίχε απίςτεφτες διάςταςες. Ι καρδιά-μυ χτίπιςε, όταν ίδα τι φορεςιά-τυ. Μυ φάνικε πολί γνοςτό αφτό το κόκινο χρόμα. Το προέςτιμα δε με κςεγέλαςε. 'Εςκιςε αλίπιτα εκίνο το ντιβάνι, όπυ κιμίθικε τιν πρότι νίχτα ςτιν κάμαρά-μυ.

— Τί έκανες;—ίπα.

—Μα ςίντροφε κομαντίρε, αφτό μόνο μαζέβι ςκόνι το καλοκέρι κε δε δίνι κανένα όφελος...

— Νά θα φιλακιςτίς. για τρία μερόνιχτα—κε το όφελος θα ίνε μεγάλο...

Το ςκίςιμο τυ ντιβανιύ ίτανε το τελεφτέο φανέρομα τυ ςταςιαςτικύ πνέβματος τυ Γρετζύχα.

'Ιςτερα από διο μίνες πέςαμε μια μέρα ςιμά ςτιν Ομπζζίλα πάνο ςτιν οπιςτοφιλακί τυ μπαντίτα Κοςςεβόι. Ι μάχι δε βάςτακςε πολί, μα ίτανε ζεςτί. Ι μπαντίτες μας χτιπύςανε μ' ένα πολιβόλο, πυ ίτανε βαλμένο πάνο ςε τατζάνκα. 'Επρεπε να το πάρυμε. Ρότιςα πιος θέλι να πάι. Τα έκςι αδέρφια Γρετζύχα ορμίςανε ς' έφοδο. Ο Βαςίλις έτρεχε πιο μπροςτά απ' όλυς.

Το βράδι πίγα ςτο νοςοκομίο, όπυ βριςκότανε ο πλιγομένος Γρετζύχα. Τα πέντε αδέρφια καθόντανε ςτα ςκαμνιά ςιμά ςτο κρεβάτι-τυ.

— Θιμάςτε, ςίντροφε κομαντίρε,—ίπε ο μεγαλίτερος, ο Νικόλας,—εγό τόλεγα, ότι ο Βάςιας θάρτι μαζί-μας...

Κίταζα πολί όρα το Βάςια, πυ έχιςε εκίνι τι μέρα για πρότι φορά έμα για τι ςοβιετικί εκςυςία.

Πος εςτάνεςε, λιπόν, τον εαφτό-ςυ;— ρότιςα

— Μα καλά, ςίντροφε κομαντίρε,— χαμογέλαςε με τ' αχτινοβόλα μάτια-τυ,— πολί καλά. Τόρα όλι ι φαμίλια πολεμάι πια για ένα πράμα. Θα πέρναμε ακόμα κε τον πατέρα-μας, μα ίνε πια πολί γέρος...

— Γέρος,—το επιβεβέοςε ο μεγαλίτερος, ο Νικόλας, κε κύνιςε λιπιμένα το κεφάλι-τυ...

. . . .

'Ολα αφτά μυ τα θίμιςε το γράμα απτι Γόλμα.

Πιράζο--τρόγατ.
Βελυδένιος—μπάργατνιι.
Κιλότα—γαλιφέ.
Διάςταςες—ραζμέρι.
Προέςτιμα—πρετζύςτβιε.
Σκόνι—πιλ.
Οφελος--πόλζα.

Φιλακίζο—ζακλιυτζάτ β τιυρμύ.
Στ ςιαςτικός—μπυντάρςκι.
Πνέβμα—ντυχ.
Οπιςτοφιλακί—αριεργάνρτ.
Μάχι—μπόι.
Πολιβόλό—πυλεμιότ.

Ορμίςανε—μπρόςιλις.
'Εφοδο--ατάκα.
Πλιγομένος—ράνενιι.
Νοςοκομίο—μπολνίτςα.
'Εχιςε—προλίλ.
Εςτάνεςε—τζύβςτβυιεςς.
Αχτινοβόλα λυτζίςτιε.

Φαμίλια—ςεμιά.
Επιβεβέοςε—ποτβερντίλ.
Λιπιμένα—πετζάλνο.
Θίμιςε—ναπόμνιλο.

I ΠΡΟΔΟΤΕΕΣ ΔΕΝ ΕΧΥΝ ΘΕΣΙ ΣΤΙ ΧΟΡΑ ΤΟΝ ΣΟΒΙΕΤ

Το προλεταριακό δικαςτίριο καταδίκασε ςε τυφέκιζμα τυς οργανοτές κε τυς εχτελεςτές τις δολοφονίας τυ ςιν. **ΚΙΡΟΒ.**

Αφτί ι προδότες ίτανε μέλι τις τροτςκιςτικο-ζινοβιεβικίς οποζίτςιας, πυ τυς έβγαλαν ςε διάφορες περίοδες απτο κόμα, μα πάλι μπίκαν, διλόνοντας, ότι ίνε ςίμφονι με τιν πολιτικί τυ κόματος.

Αφτό ίτανε μια μανύβρα, γιατί ςτιν πραγματικότιτα δε ςταμάτιςαν τον αγόνα-τυς ενάντια ςτο κόμα κε τι ςοβιετικί εκςυςία.

Αφτί ι αντεπαναςτάτες ςκιμάτιςαν μια τεροριςτικί παράνομι οργάνοςι, πυ τιν καθοδιγύςε το έτςι λεγόμενο «Κέντρο τυ Λενινγράντ».

ΠΙΟΣ ΙΤΑΝ Ο ΣΚΟΠΟΣ-ΤΥΣ;

Τα 14 μέλι αφτίς τις οργάνοςις, πυ τόρα πια τυφεκίςτικαν, ίπανε ανιχτά, ότι ίχανε ςκοπό να δολοφονίςυν κε το ςίντροφο **ΣΤΑΛΙΝ** για ν' αλάκςι ι πολιτικί τυ κόματος κε τις κιβέρνιςις, ςίμφονα με τι ζινοβιεβο-τροτςκιςτικί πλατφόρμα.

Αφτί ι αντεπαναςτάτες ςτιν προδοτικίτυς δράςι ίχανε ςινδεθί με κάπιο πρόκςενο ενός κςένυ κράτυς, έπερναν απ' αφτόν οδιγίες κε χρίματα κε τυ έδιναν ςπιύνικες πλιροφορίες.

ΠΙΟΣ ΤΥΣ ΑΝΑΘΡΕΠΣΕ;

Ι ιςτορία τυ κόματος κε τις Οχτοβριανίς επανάςταςις δίχνι, ότι ι αρχιγί τις ζινοβιεβικίς οποζίτςιας — Ζινόβιεβ κε Κάμενεβ έκαναν ος τόρα πολές αντικοματικές κι' αντεπαναςτατικές πράκςες, οργάνοναν φράκςιες κε γρύπες, πολεμύςαν ενάντια ςτο κόμα κε τι ςοβιετικί εκςυςία.

Ι προδοτικί-τυς δράςι ίχε γι' αποτέλεςμα ν' ανατραφύν τέτιι αντεπαναςτάτες ςαν τυς δολοφόνυς τυ ςιν. **ΚΙΡΟΒ** — τα μέλι τις παράνομις τεροριςτικίς οργάνοςις τυ Λενινγράντ.

Στι χόρα τον ςοβιέτ δεν έχυνε θέςι ι προδότες, ι εχτρί τις εργατικίς τάκςις, τις διχτατορίας τυ προλεταριάτυ!

Το ςοβιετικό προλεταριάτο κάτο απτιν καθοδίγιςι τυ Κομυνιςτικύ κόματος τραβάι για νέες νίκες ςτο μέτοπο τις βιομιχανοπίιςις, τις κολεχτιβοπίιςις, τις μορφοτικίς επανάςταςις, αγονίζετε για το χτίςιμο τις ςοςιαλιςτικίς κινονίας δίχος τάκςες. Τον αγόνα-μας τον καθοδιγί ο ατςαλένιος, ο αγαπιμένος-μας αρχιγός, ο ςιν. **ΣΤΑΛΙΝ.**

Ι εχτρί ίθελαν με τι δολοφονία τυ

Προδότες—πρεντάτελι.
Θέςι—μέςτο.
Καταδίκαςε—πριγοβορίλ.
Τυφέκιζμα—ραςτρέλ.
Δολοφονία—υμπίιςτβο.
Διλόνοντας—ζαγιαβλιάια.
Σίμφονι—ςογλάςνι.
Μανύβρα—μανιέβρ.
Σκιμάτιςαν—ςόζνταλι.
Παράνομι—ποτπόλναια.
Σκοπός—τςελ.
Δράςι—ντέιατελνοςτ.
Ίχανε ςινδεθί—ςβιαζάλις.
Πρόκςενος—κόνςυλ.
Οδιγίες—υκαζάνια.
Πλιροφορίες—ςβέντενια.
Ανέθρεπςε—βοςπιτάλ.

ςιν. ΚΙΡΟΒ να φέρυνε σίνχιςι στις γραμές-μας, μα βγίκαν, όπος πάντα, γελαζμένι. Όλι ι εργαζόμενι έδιχσαν ακόμα μια φορά τιν απεριόριςτι αγάπι κι' αφοςίοςί-τυς προς το κόμα, έςφιχσαν περιςότερο τις γραμές-τυς ολόγιρα ςτι Λενινικί Κεντρικί Επιτροπί κε το μεγάλο-μας αρχιγό ςιν. ΣΤΑΛΙΝ.

Ι τεροριςτικί πράκςι, πυ έγινε ςτο Λενινγράντ, μας ιποχρεόνι να δεκαπλαςιάςυμε τιν τακςικί-μας επαγρίπνιςι, μας αποδίχνι ακόμα μια φορά, ότι πρέπι να εχμιδενίςυμε αμίλιχτα όλυς τυς προδότες, όλυς τυς αντεπαναςτάτες, όλα τα εχτρικά ςτιχία, πυ πολεμύνε να φέρυν εμπόδια ςτο νικιφόρο χτίςιμο τις ςοςιαλιςτικίς-μας πατρίδας.

Πράκςι—ντέιςτβιε, ακτ.
Μέτοπο—φροντ.
Βιομιχανοπίιςι—ιντυςτριαλιζάτςια.
Σίνχιςι—ραςτρόιςτβο.
Απεριόριςτι—νιεογρανίτζεναια.
Αφοςίοςι—πρένταναςτ.
Δεκαπλαςιάςυμε—υντεςιατερίτ.
Επαγρίπνιςι—μπντίτελνοςτ.
Αμίλιχτα—μπεςποςτζάτνο.
Στιχία—ελεμέντι.
Εμπόδια—πρεπιάτςτβια.
Νικιφόρος—πομπεντονόςνι.

Ι ΛΕΦΤΕΡΙ ΠΥΛΙΣΙ ΤΥ ΠΣΟΜΙΥ ΙΝΕ ΜΕΓΑΛΙ ΙΣΤΟΡΙΚΙ ΝΙΚΙ ΤΙΣ ΧΟΡΑΣ-ΜΑΣ

Ι χόρα-μας κέρδιςε ακόμα μια τεράςτια νίκι. Το τελεφτέο πλένυμ τις Κεντρικίς επιτροπίς τυ κόματός-μας αποφάςιςε να καταργιθύν τα βιβλιάρια ςτο πςομί, το αλέβρι, τα μακαρόνια, τιν κρυπά κ.τ.λ. κε να περάςυμε ςτι λέφτερι πύλιςι τυ πςομιύ κε τον πιο πάνο προιόντον, απτιν 1-ι τυ Γενάρι 1935.

ΤΙ ΣΙΜΑΣΙΑ ΕΧΙ Ι ΛΕΦΤΕΡΙ ΠΥΛΙΣΙ ΤΥ ΠΣΟΜΙΥ

Ι λέφτερι πύλιςι τυ πςομιύ, πυ έχι μεγάλι πολιτικί κε ιςτορικί ςιμαςία, ίνε αποτέλεζμα τις νίκις κε τυ διναμόματος τον κολχοζιόν.

Βέβεα, δε θα ίχαμε αφτί τιν επιτιχία, αν δε διμυργύςαμε τι βαριά-μας βιομιχανία, πυ έδοςε ςτο αγροτικό νικοκιριό τις χριαζύμενες μιχανές τυ τελεφτέυ ςιςτίματος. Ι χριςιμοπίιςι τον τράκτορ, τον κομπάιν, τον αφτοκινίτον κε τον άλον αγροτικόν μιχανόν όχι μόνο έκαναν δινατί κ' εφκόλιναν τιν κολεχτιβοπίιςι τυ αγροτικύ νικοκιριύ, μα κε ςίκοςαν τιν παραγογικότιτα τις δυλιάς, δινάμοςαν τιν παραγογικί πιθαρχία.

Μαζί με τις μιχανές τα χοριά πίρανε χιλιάδες καθοδιγιτικά κοματικά κάδρα, χιλιάδες αγρονόμυς, κομπαινιέριδες, τραχτορίςτες, ςοφέρ, μιχανικύς, πυ αγονίςτικαν κε αγονίζυντε για το ικονομικό κε πολιτικό δινάμομα τον κολχοζιόν, για τιν πραγματοπίιςι τυ ςινθίματος τυ κόματός-μας: να γίνον τα κολχόζια μπολςεβίκικα κ' ι κολχόζνικι έφπορι.

Λέφτερι—ςβομπόντναια.
Κέρδιςε—ντομπίλας.
Να καταργιθύν—υπραζντνίτ.
Προιόντα—προντύκτι.
Αποτέλεζμα—ρεζυλτάτ.
Διμιυργό—ςοζνταβάτ.
Χριςιμοπίιςι—πριμενένιε.
Δινατί—βοζμόζζνα.α.
Εφκόλιναν—ομπλεγτζίλι.
Πραγματοπίιςι—οςυςτζεςτβλένιε.

Αφτός ο αγόνας, όπυ πίραν ενεργό μέρος κ' ι πιονέρι, ίχε σαν αποτέλεζμα τι νίκι τον κολχοζιόν, το μεγάλομα τις σοδιάς, το περίσεμα τον αποθεμάτον τυ κράτυς σε σιτιρά. Κε τόρα ι χόρα-μας μπορί πια να εκσασφαλίσι πλέρια όλυς τυς εργαζομένυς με πσομὶ, με αλέβρι κε με τ' άλα προιόντα δίχος βιβλιάρια.

Ι γραμί τυ κόματός-μας βγίκε πὲρα-πὲρα σοστί, νίκισε. Ι οπορτυνιστές, πυ δεν πιστέβανε στι δίναμι τις εργατικίς τάκσις, στι νίκι τις κολεχτιβοπίισις, βγίκανε νικιμένι.

ΓΙΑΤΙ ΙΧΑΜΕ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑΡΙΑ ΤΥ ΠΣΟΜΙΥ;

Γιατί τότες τα κολχόζια ίτανε πολί λίγα. Τότες δεν ίχαμε αρκετό πσομὶ. Στιν αρχί τις κολεχτιβοπίισις το περισότερο πσομί βρισκότανε στα χέρια τον κυλάκον, πυ σαμποτέρνανε, το σάπιζαν, δεν ίθελαν να το παραδόσυν στο κράτος.

Έπρεπε να δόσυμε πρότα απ' όλα πσομί στυς εργάτες τον πόλεον, στον Κόκινο στρατό-μας, σε κίνες τις αγροτικές περιφέριες, πυ καλιεργύν τεχνικές φιτίες για τι λαφριά βιομιχανία (μπαμπάκι, λινάρι, καπνό κ. τ. λ.).

Γι' αφτό λιπόν, για να μιραστί καλίτερα το πσομί, πυ ίχαμε τότες, ανανκαστίκαμε να βάλυμε τα βιβλιάρια.

Τόρα ο κυλάκος πια τσακίστικε. Το περισότερο πσομί το δίνυν τα κολχόζια. Φέτος, παρ' όλο πυ σε κάμποσα ραιόνια τις Υκρανίας, τυ Βόριυ Κάφκασυ κε τυ Κάτο Βόλγα ι σοδιά δεν ίτανε καλί, ι χόρα-μας στο σίνολο πίρε περισότερα σιτιρά από πέρσι κε τα 92% απ' αφτά τα δόσανε τα κολχόζια κε τα σοφχόζια.

Τόρα τα βιβλιάρια μποδίζυν πια στο κσετίλιγμα τυ σοβιετικύ εμπόριυ, δε χριάζοντε, γι' αφτό λιπόν τα καταργύμε κε περνύμε στι λέφτερι πύλισι τυ πσομιύ.

Αφτό θάχι σαν αποτέλεζμα να πέσυν ι τιμές κε στ' άλα προιόντα τυ αγροτικύ νικοκιριύ, να διναμόσι το ρύβλι, να χτιπιθί ι σπεκυλιάτσια, να γίνι καλίτερι ι πιότιτα τυ πσομιύ, να καλιτερέπσι ι ζοί τον εργαζομένον.

Το κόμα οργανόνι κε καθοδιγὶ τον αγόνα τον εργατόν κε τον κολχόζνικον για τιν έφπορι ζοί. Ι λέφτερι πύλισι τυ πσομιύ, ι απόφασι τυ κόματος κε τις κιβὲρνισις για τιν κατάργισι τυ χρέυς τον κολχοζιόν, πυ δανίστικαν ος τιν 1-ι τυ Γενάρι 1933 απτο κρὰτος 435 εκατομίρια 639 χιλιὰδες ρύβλια, ίνε μεγάλα βίματα προς τιν έφπορι ζοί.

Γι' αφτί τι ζοί, για το μπολσεβίκικο δινάμομα τον κολχοζιόν, εμίς, ι πιονέρι, πρέπι ν' αγονιστύμε υντάρνικα, να σινκεντρόσυμε τις δίναμές-μας ολόγιρα στο κόμα τυ Λένιν—τυ Στάλιν.

Αποθέματα—ζαπάσι.
Να εκσασφαλίσι—ομπεσπέτζιτ.
Πλέρια—πόλνοστιυ.
Αρκετό—ντοστάτοτζνοε.
Καλιεργύν—ομπραμπάτιβαιυτ.
Φιτίες—κυλτύρι.
Παρ'όλο—νιεσμοτριά.
Στο σίνολο—β τσέλομ.
Κσετίλιγμα—ραζβιόρτιβανιε.
Εμπόριο—τοργόβλια.
Βίματα—σσαγί.
Να σινκεντρόσυμε—σοσρεντοτότζιτ.

Α. ΔΙΜΙΤΡΙΥ

Ο ΝΙΚΟΛΑΣ

«Σςάχτα»! «Νάςςα μάρκα»! «Ντέλι»!..
'Οχςο τρέχι κε πυλά.
Ο Νικόλας πια δε θέλι
για βιβλία να μιλά.
— Το κεφάλι μυ σκοτίζις
με τα γράματα κ' εςί.
Στο σκολιό-συ τί κερδίζις;
Γνόςι πέρνις περιςί;

Τί μυ λες καλό πεδάκι
με το γνοςτικό μιαλό;
'Αςε-με, ρε αδερφάκι.
'Αιντε τράβα στο καλό!
Μι μυ γίνεςε τσιμύρι.
Θα με βάλις ςε μπελά
κ' ι βλακόδικί-συ μύρι
θα ςιδεροθί καλά...

... Φυςκομένι νάχι τζέπι
ο Νικόλας-μας ζιτά.
'Ενα γεροντάκι βλέπι.
'Απςε—ζβίςε μπρος πετά.
Κςεγλιςτρόντας σαν το χέλι
μές' στο πλίθος, με χαρά
δέκα ςιγαρέτα «Ντέλι»
πύλιςε για μια φορά.

'Εκανε ςιφτέ κε τρίβι
ςτο πιγύνι τα πςιλά
«για τ' ογύρι» κε τα κρίβι.
Καμαρόνετε, γελά.
Φόρεςε σαν «παλικάρι»
το καπέλο-τυ ςτραβά.
'Εχι πάντα το ζυνάρι
απλομένο για καβγά.

Πός βρομίζι τον αγέρα
με τα λόγια-τυ! Θαρίς
απτο στόμα βγάζι λέρα.
Ν' αναςάνις δεν μπορίς.
Το τςιγάρο-τυ καπνίζι.
Κε το φτίζμα-τυ—πετριά.
Πέντε μέτρα ςινιθίζι
να το ρίχνι μακριά.

Πέζι ντζόγο. Δεν τον μέλι,
αν ςτι λάςπι πια βυτά.
«Σςάχτα»! «Νάςςα μάρκα»! «Ντέλι»!..
Βραχνιαςμένος περπατά...
... Τρακτορίςτες, ινζενιέρι,
αγρονόμι, μυςικί,
πιτές ι πιονέρι
θάβγυνε πραγματικί.

Στυς πλανίτες θ' ανεβύνε.
Με τον ίλιο μιχανές
θα γιρνύν. Θα κιβερνύνε
τον αγέρα, τις βροχές.
Κε το κίμα τ' αφριζμένο
θα το ζέβκςυν ςτι δυλιά.
Στ' Αναντίρ το παγομένο
θα φιτέβυν τι μιλιά.

Τυς Ομίρυς θα ςκιάςυν
τα τραγύδια-τυς. Θα δις,
τυς Μπετχόβεν θα περάςυν
στο ριθμό τις μυςικίς...
... Κι' ο Νικόλας ςτ' όνιρό-τυ
βλέπι ρύβλια, μαγαζιά.
Δε σκοτίζι το μιαλό-τυ
για βιβλία κε ςκολιά.

Κε δε ςκέφτετε λιγάκι,
πος χαθίκαν τα παλιά.
Μαγαζάτορες, κυλάκι
δε φυςκόνυν τιν κιλιά.
Μια πυ πέςανε, πςοφύνε
τα θεριά τ' αρπαχτικά,
τέτιες πςίρες δε θα βρύνε
για να ζίςυν γιατρικά...

... Σπεκυλιάντιδες, κυλάκι,
κςεπςιχόντας τόρα πια,
να ποτίςυνε φαρμάκι
προςπαθύνε ςτα πεδιά.
Πιονέρε, να τ' αρπάκςις
απτα νίχια-τυς χροςτάς.
Τον εχτρό-μας να ριμάκςις
δινατά να πολεμάς!

Π. ΓΙΑΛΤΣΕΦ

ΣΤΟ ΛΕΝΙΝ

ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΟ ΣΕ ΤΡΙΣ ΠΡΑΚΣΙΣ
(ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ ΕΠΕΚΣΕΡΓΑΖΜΕΝΙ ΚΕ ΣΙΝΤΟΜΕΒΜΕΝΙ)

ΑΡΟΝΤΑ ΠΡΟΣΟΠΑ:

ΜΑΤΒΕΙ ΚΟΖΖΥΡΟΦ—πρόεδρος τυ ςελςοβιέτ.

ΑΝΑ—γινέκα-τυ.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ, **ΚΑΤΙΥΣΣΑ** — πεδιά τυ Ματβέι.

ΙΒΑΝ, **ΣΙΜΕΟΝ** —γίτονες τυ Ματβέι.

ΣΑΒΕΛΙΣ—κυλάκος τυ χοριύ.

ΓΕΡΟΣ ΕΦΙΜ.

ΛΥΚΕΡΙΑ—γιτόνιςα.

ΜΠΥΣΑΡ, **ΚΥΤΕΠΙ** — μπεςπριζόρνικι.

1-ΟΣ ΕΡΓΑΤΙΣ.

2-ΟΣ ΕΡΓΑΤΙΣ.

ΔΙΑΒΑΤΙΣ ΜΕ ΤΙ ΓΥΝΑ.

ΧΟΡΙΑΤΙΣΕΣ, ΧΟΡΙΑΤΕΣ.

Ι ΠΡΑΚΣΙ ΓΙΝΕΤΕ ΤΟ ΓΕΝΑΡΙ ΤΥ 1924.

ΠΡΑΚΣΙ ΠΡΟΤΙ

Χοριατόςπιτο τυ Ματβέι. Στο τραπέζι ìνε ο ΜΑΤΒΕΙ, ο ΙΒΑΝ κι' ο ΣΙΜΕΟΝ. Ο ΓΕΡΟ ΕΦΙΜ κάθετε ανακύρχυδα ςιμά στιν πέτζκα, βαςτόντας μια πίπα στα χέρια-τυ. Ι ΑΝΑ ςιγοτραγυδάι κε κυνάι ςιγά τιν κύνια. Στα πόδια-τις ίνε ο ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ κ' ι ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Ο Γρισσύτκας ροκανίζι κε φτιάνι κάτι από ςανίδια. Ι Κατιύςςα ράβι παπλοματάκι για τιν κύκλα-τις. Βράδι.

ΜΑΤΒΕΙ. Πρότα, ίνε αλίθια, γινότανε καλά, μα ίςτερα...

ΣΙΜΕΟΝ. Εγό θαρό, ότι πέθανε απτι δυλιά. Δύλεβε, λένε, πάρα πολί. Απτι δυλιά κ' ι μιχανὶ χαλνάι, όχι μόνο ο άνθροπος. Το κάθε πράμα έχι κε το μέτρο-τυ.

ΜΑΤΒΕΙ. Δύλεβε ςαν κ' εμάς, τυς χοριάτες. Απτο προι ος τι νίχτα. Σ' όλες τις δυλιές καταπιανότανε, όλα μπορύςε να τα καταλάβι.. Κε ςτι φάμπρικα, κε ςτο εργοστάσιο, κε ςτα λογιό-λογιό πλένυμ, κε ςτις ςινεδρίαςες—παντύ πρόφτενε...

ΕΦΙΜ. Τίποτα, λες, δε λιζμονύςε;

ΜΑΤΒΕΙ. Τίποτα. 'Ολα τα θιμύντανε, όλα τα ίκςερε.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ (στιν αδερφί-τυ). Λιπάςε τον Λένιν;

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Εςί;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Βέβεα, τον λιπύμε.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Κ' εγό τον λιπύμε.

ΙΒΑΝ. Τον ίδες, λες;

ΜΑΤΒΕΙ. Κε βέβεα τον ίδα. Θα ςας το ίπα πια καμιά ικοςαριά φορές.

ΣΙΜΕΟΝ. Τί λες! Στο πρόςοπο τον ίδες;..

ΜΑΤΒΕΙ. Νά έτςι, όπος κάθυμε μαζί-ςυ ςτο τραπέζι, έτςι καθόμυνα κε με κίνον.

ΙΒΑΝ. Αλίθια, λες;

ΜΑΤΒΕΙ. Αλίθια!

ΣΙΜΕΟΝ. Μα πός μπόρεςες να πας εκί;

Πράκςις—ντείςτβια.
Σιντομεβμένι—ςοκραςτζόναια.
Γίτονας—ςοςέντ.
Διαβάτις—προχόζζιι.
Ανακύρχυδα—να κόρτοτζκαγ.
Πίπα—τρύπκα.
Κύνια—λιύλκα.
Ροκανίζι—ςτρυγάιετ.
Μέτρο—μέρα.
Πρόφτενε—υςπεβάλ.
Θιμύντανε—πόμνιλ.
Λιπάςε—ζζάλκο τεμπέ.

ΜΑΤΒΕΙ. Πός;.. Ι χοριάτες μ' έστιλαν στι Μόσχα για το προντναλόγ. Εσίς δεν ίσασταν τότε στο χοριό.

ΣΙΜΕΟΝ. Νε, νε.

ΜΑΤΒΕΙ. 'Ετσι λιπὸν μ' έστιλαν κ' εγὸ πίγα. 'Εφτασα εκί, αδέρφια-μυ (Ο Γρισσύτκας ακὺι τι λέι ο πατέρας-τυ), εσίς δα κε μόνι-σας κσέρετε, ότι ι Μόσχα ίνε μεγάλο χοριό. Πίγενα ολάκερι βδομάδα σε λογιό-λογιό καθιδρίματα κε δεν μπορύσα να κάνο τίποτα. Μ' έστελναν απ' ένα μέρος σε άλο, μα τίποτα δεν έβγενε. 'Ιχα κρεμάσι πια τι μίτι-μυ. 'Οχι, σκέφτυμε, εδό, όπος φένετε, τίποτα δε θα μπορέσις να κάνις, τυ χάκυ χάλασα τα τσαρύχια-μυ. 'Ιθελα πια να γιρίσο πίσο, κι' άκσαφνα μυ ίπανε: πίγενε, σίντροφε, στον Ιλίτς...

ΙΒΑΝ. Στον ίδιο το Λένιν;

ΜΑΤΒΕΙ. Στο Λένιν. Τί λέτε, σίντροφι!—τυς ίπα. Στο δικό-μας το βόλοστ ίνε δίσκολο να πας στον πρόεδρο, κ' εσίς με στέλνετε στο Λένιν. Στο Λένιν, λένε, ίνε πιο έφκολο να πας. Κ' ένας καλός άνθροπος πίρε να με πάι.

ΣΙΜΕΟΝ. 'Ετσι. Νά δυλιές...

ΜΑΤΒΕΙ. 'Ιρταμε στο Κρεμλίνο, δίκσαμε τα χαρτιά-μας, κε μας άφισαν να περάσυμε.

ΙΒΑΝ. Μορὲ!..

ΜΑΤΒΕΙ. Περάσαμε στο Κρεμλίνο, κ' εκί μας πίγανε στο Λένιν, δίχος πολά λόγια μας πίγανε.

ΣΙΜΕΟΝ. 'Ιστερα;

ΜΑΤΒΕΙ. Μπίκα, βλέπο, κάθετε στο τραπέζι. Τέτιος, με γενάκι, με φαλάκρα σ' όλο το κεφάλι κε μισοσφαλνάι το ένα μάτι, σα να συ γνέφι. Κι' ολόγιρά-τυ πάνο στο τραπέζι ίνε βιβλία, χαρτιὰ, λογιό-λογιό πλάνα. Τί τρέχι, σίντροφε;—μυ λέι. Τυ τα ίπα όλα. Μ' άκυσε, κ' ίστερα άρχισε να με ροτάι. Πόσι γι σπίραμε;..Μεγάλι σοδιά περιμένυμε;... Πόσα άλογα έχυμε στο χοριό;.. Για όλα, για όλα με ρότισε.

ΙΒΑΝ. 'Ιδες εσί, όλα τον ενδιαφέρανε!

ΜΑΤΒΕΙ. Νε. Κε βλέπο, κιτάζι τα πόδια-μυ, κε τα τσαρύχια-μυ τρίπισαν, κόλισε πάνο-τυς ι λάσπι, ολόγιρα στο πάτομα ίτανε νερά. Ντράπικα λιγάκι. Να με σιχορέσετε, λέγο, σίντροφε Λένιν, σας λέροσα το πάτομα. Δεν πιράζι, λέι δεν πιράζι, μα νά πρέπι να σας βρόμε ποδίματα. Κάθισε στο τραπέζι, έγραψε μια σιμίοσι, κε μ' αφτί τι σιμίοσι μυ δόσανε, αδέρφια, κενύργια ποδίματα.

ΣΙΜΕΟΝ. 'Ιδες εσί!..

ΜΑΤΒΕΙ. Ακόμα κε τόρα τἄχο ολάκερα. Τα φιλάγο! (Πάφσι).

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ (Στιν αδερφί-τυ). Καλά θα ίτανε να βλέπαμε το Λένιν. Νά ο πατέρας τον ίδε.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Μα εκίνος πέθανε.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Ας τον βλέπαμε κε πεθαμένο.

ΙΒΑΝ. Νε, μας καταλάβενε, εμάς τυς χοριάτες.

ΣΙΜΕΟΝ. Ακόμα πός μας καταλάβενε! (Πάφσι)

ΜΑΤΒΕΙ. Γρισσύτκα!...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Ε;..

ΜΑΤΒΕΙ. Γιά πάρε το ξίλο, πεδί-μυ, κε πίγενε να φονάκσις τυς χοριάτες. Μαζεφτίτε, μαθές, όλι στι σινεδρίασι. Πέθανε ο Λένιν. Ο πατέρας-μυ, μαθές, έφερε το χαρτί απτο βόλοστ. Κατάλαβες;..

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κατάλαβα.

ΜΑΤΒΕΙ. Κε πιο γλίγορα.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Καλά. Δεν ίνε δα πρότι φορά (Φορί το ρύχο-τυ).

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Γρισσύτκα!..

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Τί θέλις;

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Θα πάγο κ' εγό μαζί-συ.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Μα θα παγόσις!

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Δεν παγόνο.

'Εστιλαν—ποσλάλι.
'Εφτασα—πρίμπιλ.
Καθιδρίματα—υτζρεζζντένια.
Μέρος—μέστο.
Σκέφτυμε—ντύμαιυ.
Τυ χάκυ—ζριά.
'Ακσαφνα—βτρυγ.
Δίσκολο—τρύντνο.
'Εφκολο—λεγκό.
Κρεμλίνο—Κρεμλ.
Φαλάκρα—λίσινα.
Γνέφι—ποτμίγιβαετ.
Τί τρέχι;—β τζομ ντελο?
Ενδιαφέρανε—ιντερεσοβάλι.
Κόλισε—ναλίπλα.
Λάσπι—γριαζ.
Να με σιχορέσετε—ιζβινίτε.
Λέροσα—ναγριαζνίλ.
Δεν πιράζι—νιτζεγό.
Ποδίματα—σαπογί.
Σιμίοσι—ζαπίσκα.
Πάφσι—πάυζα.
Μαθές—μολ.

ΑΝΑ. Πύ θα πας κ' εςί! Κάθιςε καλίτερα στο ςπίτι. Θα παγόςις όκςο τι μίτι-ςυ.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Θα τιν κρίπςο στο μαντίλι. 'Ετςι δε θα τιν παγόςο.

ΜΑΤΒΕΙ. Πάρτινα, Γριςςύτκα. Θα ςυ κάνι ςιντροφιά.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Πάμε. Μόνο ντίςυ πιο γλίγορα.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Τόρα. Σε μια στιγμί... (Φορί τι γύνα-τις κε ρίχνι στο κεφάλι-τις ένα ζεςτό μαντίλι).

ΑΝΑ. 'Ελα, να δέςο το μαντίλι... (Δένι το μαντίλι).

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. 'Ετιμι ίςε, λιπόν;

ΑΝΑ. Μα τί βιαςτικός πυ ίςε!..

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Πάμε! (Ο Γριςςύτκας ανίγι με δίναμι τιν πόρτα κε πέφτι πάνο στο Σαβέλι, πυ μπένι στιν κάμαρα).

ΣΑΒΕΛΙΣ. Τί ςερπετός πυ ίςε!.. Κόντεπςες να με ρίκςις κάτο. Πύ τρέχις;..

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ Να φονάκςο τον κόζμο. (βγένι με τιν Κατιύςςα).

ΣΑΒΕΛΙΣ. 'Ιδες εςί!.. (Βγάζι το καπέλο κε κάνι το σταβρό-τυ). Καλιςπέρα-ςας!

ΜΑΤΒΕΙ. Καλιςπέρα!

ΣΑΒΕΛΙΣ. Αλίθια λένε στο χοριό;

ΜΑΤΒΕΙ. Αλίθια.

ΣΑΒΕΛΙΣ. 'Ετςι λιπόν... (Κάθετε στο σκαμνί). Νά ιρτε τόρα ο εργάτις-μυ κε λέι; «'Ετςι, μαθές, κ' έτςι, ο Λένιν πέθανε!»— Ψέματα λες,—τυ λέγο. «Αλίθια, μυ λέι, πέθανε». Ας πάο, σκέφτικα, στον πρόεδρο να μάθο. Αλίθια, λιπόν.

ΙΒΑΝ. Μάλιστα... (Πάφςι).

ΣΑΒΕΛΙΣ (Χαιδέβοντας τα γένια-τυ). Δεν πρέπι, βέβεα, να λέι κανίς άςκιμα λόγια για τυς πεθαμένυς, μα πάλι με-εγάλι ανακατοςιά ςίκοςε. Μπορί κανίς να πι, ότι έβαλε τι ζοί πάνο στο κεφάλι, όλα τ' αναποδογίριςε.

ΜΑΤΒΕΙ. Καλά έκανε κε τ' αναποδογίριςε.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Τί καλοςίνι έχι εδό;!.. Ι πατέρες-μας ζύςαν τιν παλιά ζοί-τυς κ' εφχαριςτύςαν το θεό, μα εμίς θελίςαμε κάπια λεφτεριά. Κάτο ι παλιά ζοί! Κάτο ο θεός! 'Ολα κάτο! Θέλυμε λεφτεριά! Πίγαμε πίςο απτο Λένιν. Νά ίρτε λιπόν ι λεφτεριά. 'Εκςι χρόνια πια ζύμε μαζί-τις, κε τί βγίκε; Μόνο μας κατάστρεπςε.

ΜΑΤΒΕΙ. Εςί, βέβεα, καταςτράφικες.

ΣΑΒΕΛΙΣ. 'Ολι καταςτράφικαν, όχι μόνο εγό... (Πάφςι). Ο θεός όλα τα βλέπι, όλα τ' ακύι. Περιφανεφτίκαμε, γι' αφτό τόρα μας δίχνι το θέλιμά-τυ! Εςίς αρχίςατε να πιςτέβετε στο Λένιν, κι' ο θεός τον θανάτοςε! Να το νιόςετε, μαθές, αμαρτολί!..

ΜΑΤΒΕΙ (γελόντας). Δεν πας να κυρέβεςε κ' εςί με το θεό-ςυ! Ο Λένιν πέθανε από αρόςτια.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Πέθανε ο Λένιν, νά τόρα δεν κςέρυμε τι θα γίνι ι Ροςία.

ΜΑΤΒΕΙ. Τίποτα δε θα πάθι! 'Ινε δίςκολο, βέβεα, δίχος το Λένιν, μα κάπος θα τα καταφέρυμε.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Για δοκιμάςτε να τα καταφέρετε. Σας πίρε από πίςο-τυ, κ' εςίς πίγατε. Εκίνος τόρα πέθανε, κ' εςίς φάγατε τι χιλόπιτα. Μακριά θα πάτε μόνι-ςας;

ΜΑΤΒΕΙ. Μόνι-μας; 'Οχι, δεν ίμαςτε μόνι.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Μα πιόνα έχετε μαζί-ςας;

ΜΑΤΒΕΙ. Ο Λένιν πέθανε, μα άφιςε κλιρονομιά.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Τί κλιρονομιά άφιςε;

ΜΑΤΒΕΙ. Τυς μπολςεβίκυς. Πάμε, αδέρφια, στι ςινεδρίαςι. 'Ινε πια κερός.

ΙΒΑΝ. Καλά, πάμε. (Κ' ι τρις φορύνε τα ύγα-τυς κε βγένυν. Στο ςπίτι απομένυν: ι 'Ανα, ο Σαβέλις κι' ο Εφίμ.)

ΣΑΒΕΛΙΣ. Ι μπολςεβίκι απέμιναν...

ΕΦΙΜ. Τί λες;

ΣΑΒΕΛΙΣ. (κυνόντας το χέρι-τυ). Το ίδιο κάνι, δε θα καταλάβις.

Μαντίλι—πλατόκ.
Ντίςυ—οντεβάιςα.
Στιγμί—μιγ, μομέντ.
Βιαςτικός—τοροπίγα.
Σερπετός—ποςτρέλ.
Κόντεπςες—τζυτ νιε.
Μάλιςτα—ντα.
Χαιδέβοντας—ραζγλαζζιβαια.
Ανακατοςιά—κυτερμά.
Αναποδογίριςε—περεβερνύλ.
Εφχαριςτύςαν—μπλαγονταρίλι.
Λεφτεριά—ςβομπόντα.
Κάτο!—ντολόι!
Κατάςτρεπςε ραζορίλα.
Περιφανεφτίκαμε—βοζγορντίλις.
Νιόςετε—βοςτζύβςτβυιτε.
Αμαρτολί—γρέςςνικι.
Καταφέρυμε—βίβερνιομςα.
Δοκιμάςτε—ποπρόμπυιτε.
Φάγατε τι χιλόπιτα—οςτάλις να μπομπάχ.
Κλιρονομιά—νας λέτςτβο.
Το ίδιο κάνι - βςο ραβνό.

ΕΦΙΜ. Δε θα πάγις; 'Ετσι... Μα εγό θέλο να κσεκινίσο... Μπορί να πάγο εκί κε ν' ακύσο.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Πύ θα πας κ' εσί!.. Καλίτερα ν' ανεβίς στιν πέτζκα να κιμιθίς!

ΕΦΙΜ. Τί λες;

ΣΑΒΕΛΙΣ. Ν'ανεβίς, λέγο, στιν πέτζκα να κιμιθίς!

ΕΦΙΜ. Νά-νά... Απ' ένα-ένα λόγο... Μπορὶ ν' ακύσο τί θα λένε.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Κ' εσίς, ι γέρι, χόνεστε εκί πυ δεν πρέπι.

ΕΦΙΜ. Τί!.. Μαζί;.. Καλά πάμε μαζί... 'Ετσι θα ίνε καλίτερα.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Να κιμιθίς πρέπι.

ΕΦΙΜ (σικόνετε κσεροβίχοντας.) Τί λες κ' εσί! 'Ινε νορίς... Θα μαζέφτικαν πια όλι ι χοριάτες... (Πέρνι τι γύνα-τυ κε τι φορί).

ΣΑΒΕΛΙΣ. Νά μίλισε μαζί-τυ. Εσί τυ λες ένα, κ' εκίνος συ λέι άλο.

ΑΝΑ. 'Ινε πια γέρος... Τίποτα δεν ακύι... Κιρίλιτζ, ε Κιρίλιτζ!

ΕΦΙΜ. Τί λες;

ΑΝΑ. Κυμπόσυ, γιατί όκσο χιονίζι.

ΕΦΙΜ. Καλά-καλά... Μαζί, μπορί να φτάσυμε... Πάμε;

ΣΑΒΕΛΙΣ. Πάμε... Αντίο, 'Ανα!

ΑΝΑ. Αντίο...(Ο Σαβέλις κι' ο Εφίμ βγένυν.)

Νάνι-νάνι το μοράκι.
Στι γονίτσα το γατάκι
με το άσπρο ποδαράκι
νίβι τόρα το μυτράκι.
Α-α!.. Α-α!.. (Μπένι ι Λυκέρια.)

ΛΥΚΕΡΙΑ. 'Ανα!.. Θα πας;

ΑΝΑ. Πύ;

ΛΥΚΕΡΙΑ. 'Ινε γνοστό πυ. Στι σινεδρίασι.

ΑΝΑ. Κε τί θα κάνυμε εκί;

ΛΥΚΕΡΙΑ. 'Οτι θα κάνυν όλι, θα κάνυμε κ' εμίς.

ΑΝΑ. Μα εκί, θαρό, μαζεφτίκανε μόνο άντρες.

ΛΥΚΕΡΙΑ. Πιστέβο να ίνε κε γινέκες. Μα τί, για μας δε θα φτάσι ο τόπος; Πάμε. Ν' ακύσυμε, τι θα πι ο άντρας-συ... 'Ιδες τι δυλιά έγινε. Ο Λένιν πέθανε.

ΑΝΑ. Στο σπίτι-μας δεν ίνε κανίς. Ο Γρισσύτκας κ' ι Κατιύσσα πίγαν να φονάκσυν τον κόζμο...

ΛΥΚΕΡΙΑ. Τ' άκυσα. Ο Γρισσύτκας τρέχι με το κσίλο από σπίτι σε σπίτι... Ο Λένιν—φονάζι—πέθανε! Πιγένετε γλίγορα στι σινεδρίασι!

ΑΝΑ. Καλά, λιπόν, πάμε... Θαρό, κιμάτε το μορό.

ΛΥΚΕΡΙΑ (ανίγοντας το σκέπαζμα τις κύνιας). Κιμάτε... (Ι 'Ανα φορί το ρύχο-τις κε βγένι μαζί με τι Λυκέρια. Για κάμποσο κερό ι σκινί ίνε άδια, ιστερα μπένυν: ο Γρισσύτκας κ' ι Κατιύσσα.)

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. (κιτάζοντας ολόγιρα.) Κανίς δεν ίνε... Φένετε, πίγανε στι σινεδρίασι.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ (βγάζοντας τι γύνα-τις.) Γρίσσα, ε Γρίσσα..

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Τί θέλις;

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Αλίθια λες;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κε βέβεα, αλίθια. Μόνο κίτακσε να μιν πις τίποτα σε κανένα...

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Σε κανένα δε θα το πο... (Κάθετε στο τραπέζι, πέρνι κυρελάκια, βελόνι κι' αρχίζι πάλι τι δυλιά-τις.) Κε δε φοβάσε;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κε γιατί να φοβιθό; Δεν ίμε μικρὸς, ίμε πια έντεκα χρόνον.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Μα ίνε μακριά.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Αν θα πάι κανίς πεζός, ίνε μακριά, μα με το τρένο ίνε σιμά.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Πόσα βέρστια ίνε;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Τετρακόσια!..

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Μανίτσα-μυ!.. Τί μακριά πυ ίνε!.. Κ' εσί από πύ το κσέρις, πος ίνε τετρακόσια;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ (σκαλίζοντας κάτο απτιν πάνκα.) Ο δάσκαλος το ίπε στο σκολιό.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Τὶ γιρὲβις εκί;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Εδό κάπυ ο πατέρας ίχε ένα σακύλι...

Να κσεκινίσο—ντβίνυτσα.
Κσεροβίγοντας—χριαχτιά.
Νορίς—ράνο.
Να φτάσυμε—ντοιντιόμ.

Γονίτσα—υγολότζεκ.
Μυτράκι—μόρντοτζκα.
'Ινε γνοστό—ιζβέστνο.
Δε θα φτάσι—νιε χβάτιτ.

Σκινί—στσένα.
'Αδια—πυστάια.
Κυρελάκια—λοσκυτκί.

Τρένο—πόγεζτ.
Σκαλίζοντας—ρόιας.
Πάνκα—λάβκα (σκαμέικα).

КАТІУΣΣА. Τί το θέλις;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Για το φαγί. Θα πάρο πσομί, λαρδί.

КАТІУΣΣА. Δε θα μπορέςις να πας;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Πεζός, βέβεα, δε θα μπορέςο, μα με το τρένο θα πάγο.

КАТІУΣΣА. Κάτι ίπες κ' εςί! Κε πιος θα ςε καθίςι ςτο τρένο;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Θα καθίςο μόνος-μυ. Θα χοθό κάτο από μια πάνκα, θα κυλυριαςτό κε κανίς δε θα με δι.

КАТІУΣΣА. Κι'αν ςε δυν;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Αν με δυν; (Κάμποςι όρα κςίνι ςιλογιζμένος το ζβέρκο-τυ) Θα πο... θα πο, ότι πάγο ν' αποχερετίςο το Λένιν. Τότε κανίς δε θα με πιράκςι. Νά, το ίβρα... Μόνο ίνε τρίπιο, έτςι όλα θα τα χάςο. Πρέπι να μπαλοθί...

КАТІУΣΣА. Δόςε να το μπαλόςο.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Μπάλοςέ-το, μόνο πιο γλίγορα, γιατί μπορί να γιρίςυν ι δικί-μας.

КАТІУΣΣА. Τόρα... (Πέρνι το ςαχύλι κι' αρχίζι να το μπαλόνι.) Κίτακςε, θα τιν πάθις απτον πατέρα!

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Τίποτα δε θα πάθο. Εγό θα πάγο ςτο Λένιν. Κι' αν τιν πάθο, δεν ίνε μεγάλο το κακό... (Πάφςι.) Μόνο εςί ςόπενε. Σα να μιν κςέρις τίποτα.

КАТІУΣΣА. 'Ακυςε, Γρίςςα, πάρε κε μένα ςτι Μόςχα.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κάτι ίπες κ' εςί, ςτι Μόςχα. Γιατί;

КАТІУΣΣА. Στο Λένιν.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. 'Ιςε μικρί. Θα παγόςις τι μίτι-ςυ.

КАТІУΣΣА. Δεν τιν παγόνο, μόνο πάρε-με.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κάθιςε καλίτερα ςτο ςπίτι. 'Αμα έρτο, τότε θα ςυ τα πο όλα.

КАТІУΣΣА. Εγό θέλο να πάγο μόνιμυ ςτο Λένιν.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Εςί μπορίς να θέλις πολά πράματα.

КАТІУΣΣА. Δε θα με πάρις;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Δε θα ςε πάρο.

КАТІУΣΣА. Τότε κ' εςί δε θα πας.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Πός δε θα πάγο;

КАТІУΣΣА. Νά έτςι. 'Ολα θα τα πο ςτον πατέρα....

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. 'Ιςε κυτόμιαλι ίςτερα απ' αφτό. Τί με φοβερίζις με τον πατέρα; Μίπος εγό θέλο να κλέψο μίλα; Εγό πάγο ν' αποχερετίςο το Λένιν, κ' εςί...

КАТІУΣΣА. Κ' εγό θέλο να τον αποχερετίςο.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Για ςένα δεν κάνι.

КАТІУΣΣА. Κε για ςένα κάνι;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Για μένα κάνι...

КАТІУΣΣА. Τότε κε για μένα κάνι. Ο Λένιν δεν ίνε δικός-ςυ. 'Ινε ολονόν... (Πάφςι.) Πάρε-με-ε, Γρίςςα!..

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Καλά, λιπόν...

КАТІУΣΣА. Εφχαριςτό, Γρίςςα-μυ!..

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Μόνο κίτακςε να μιν πις τίποτα. Θα φίγυμε άβριο κιόλας, ςτα κςιμερόματα. Ος το ςταθμό ίνε εφτά βέρςτια, εκί θα κάτςυμε ςτο τρένο—κε ντυ-ντυ...

КАТІУΣΣА. Εςί τί λες, Γριςςύτκα, μεγάλι ίνε ι Μόςχα;...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Πιςτέβο να ίνε μεγάλι.

КАТІУΣΣА. Κε πός θα βρύμε εκί το Λένιν;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Θα τον έβρυμε. 'Ολι τον κςέρυν.

КАТІУΣΣА. Νά-το, έτιμο ίνε πια!..

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Μπράβο-ςυ!..

КАТІУΣΣА (πιγένι ςιμά ςτο πορτρέτο τυ Λένιν, πυ κρέμετε ςτον τίχο. Αναςτενάζι). Τί καλά να τον βλέπαμε ζοντανό.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Ο πατέρας-μας τον ίδε.

КАТІУΣΣА. Μα εμίς—όχι.

Λαρδί—ςάλο.
Θα κυλυριαςτό—ςβερνύς καλάτζικομ.
Σιλογιζμένος—ζαντύμτζιβο.
Ζβέρκος—ζατίλοκ.
Δε θα με πιράκςι—νιε τρόνιετ.
Ν' αποχερετίςο—ποπροςτίτςα.
Κυτόμιαλι—ντύρα.
Δε κάνι—νιελζία.
Εφχαριςτό—ςπαςίμπα.
Κιόλας—ζζε.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Δεν τον ίδαμε ζοντανό, θα τον δύμε πεθαμένο. 'Ολι τον αποχερετύνε, θα τον αποχερετίςυμε κ' εμίς.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Θα τον αποχερετίςυμε...

ΑΒΛΕΑ

ΠΡΑΚΣΙ ΔΕΦΤΕΡΙ

Μόςχα. Μπυλβάρ ςιμὰ ςτο ςταθμό. Τα δέντρα δεν έχυνε φίλα, ίνε ςκεπαζμένα απο χιόνι. Στι μέςι τις ςκινί ίνε μια κςίλινι πάνκα. Ακύυντε ςφιριγματιές ατμομιχανόν, ςιρίνες αφτοκινίτον, κυδύνια τραμβαγιόν. Βράδι. Κάπυ απτο πλάι πέφτι το φος ενός φαναριύ. Μπένι ο ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ μ' ένα κςίλο ςτο χέρι κε με το ςακί ςτις πλάτες. Από πίςο-τυ, κιτάζοντας φοβιζμένι, πιγένι ι ΚΑΤΙΥΣΣΑ.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. 'Ελα, μι φοβάςε.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Περίμενε, Γρίςςα, γιατί θα χαθό.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Βάςτα-με κε δε χάνεςε... (Ακύετε μια δινατί ςιρίνα αφτοκίνιτυ.)

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. 'Αι!.. Γρίςςα!..

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Μα, τί έπαθες!.. Τί φοβίτςιάρα πυ ίςε...

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Κίτακςε-κίτακςε!.. 'Ενα αμάκςι δίχος άλογα, κε πιγένι...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Μορέ θάβμα!..

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Ας κάτςυμε, ας καθίςυμε, Γρίςςα. Κυράςτικα.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Καλά, ας καθίςυμε...

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Μόνο να μι μας διόκςυνε.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κε γιατί να μας διόκςυνε. Δε θα φάμε τιν πάνκα... (Κάθυντε ςτιν πάνκα.)

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Τί λογιό ςπίτια... Τα παράθιρα δεν μπορίς να τα μετρίςις. Κε με τα ςοςτά εκί κάθυντε άνθροπι;

ΓΡΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Φένετε, κάθυντε. Βλέπις παντύ το φος ίνε αναμένο.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Κ' εγό θαρύςα, ότι τίποτα ςτον κόζμο δεν ίνε πιο αψιλό απτο καμπαναριό-μας.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Το καμπαναριό-μας μπροςτά ς' αφτό το ςπίτι ίνε φτυ!..

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. 'Οι, Γρίςςα! Πάλι πιγένι αμάκςι δίχος άλογο... (Σφίνκετε ςτον αδερφό-τις. Ακύετε ι ςιρίνα.) Γιατί τςιρίζι;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Πιος το κςέρι. Κ' εγό τίποτα δεν καταλαβένο... (Φέρνι το ςκιζμένο καπέλο-τυ ςτο ζβέρκο.) Μορέ Μόςχα! Εδό, όπος φένετε, μὲςα ς' ένα ςπίτι μπορί να χορὲςι όλο το χοριό-μας μ' όλα τα έντερά-τυ.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Κε τα φανάρια!.. Τα φανάρια!.. Να ίχαμε ένα τέτιο. Θα ίχαμε φος ς' όλο το χοριό-μας.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Ο δάςκαλός-μας έλεγε, ότι κ' εμίς θάχυμε τέτια φανάρια ςτο χοριόμας.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Κε τί κέι ς' αφτά; Νκάζι;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Το ίπες κ' εςί—νκάζι!.. Μίπος το νκάζι μπορί να δόςι τόςο φος;

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Μα τί;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Πός λέγετε αφτό το πράμα... Φτυ, δεν το θιμύμε καθόλυ... Λελε-με-με... Στάςυ! Το θιμίθικα... Λεχτρικό...

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Μα τί ίνε αφτό;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Αφτό ίνε ένα τέτιο πράμα, νά ςαν πός να ςυ το πο...

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Τὶ πράμα;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Υφ, άφιςέ-με κ' εςί!.. Μυ ςκότιςες το κεφάλι. Πύ να το κςέρο; Καλίτερα ςκέπαςε τι μίτι-ςυ, γιατί θα πας ςτο ςπίτι δίχος μίτι...

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Μα γι' αφτό τα δέντρα τυ δάςυς-μας ίνε πολί καλίτερα... Τα δέντραμας ίνε μεγάλα, χοντρά, κι' αφτά ίνε κάπος χαμιλά, λιγνά...

Αβλέα—ζάναβες.	Σιρίνες—γυτκί.	Διόκςυνε—προγνάλι.	Τςιρίζι—διζζιτ.
Σφιριγματιές—ςβιςτκί.	Απτο πλάι—ςμπόκυ.	Καμπαναριό—κολοκόλνια.	Καθόλυ—νικακ, ςοβςέμ.
Ατμομιχανές—παροβόζι.	Κυράςτικα—υςτάλα.	Φτυ—τφυ.	Λιγνά—χυντίε.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Τόρα πρέπι να βρύμε το Λένιν.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Δε θα τον έβρυμε.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Πός δε θα τον έβρυμε!.. Θα τον έβρυμε.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Μα εδό ίνε πάρα πολί άνθροπι.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Ι άνθροπι ίνε πολί, μα ο Λένιν ίνε ένας. Νά τòρα θα περιμένυμε λιγάκι κε θα πάμε. (Βγάζι το ςακὶ απτις πλάτες-τυ, το λίνι κε βάζι στιν πάνκα κάμποςα πακὲτα.) Νά το πςομί, κι' αφτό ίνε το λαρδί. 'Ελα ας φάμε. Θα πίνασες πια.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Κε βέβεα...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Φάγε λιπόν με τις ιγίας-συ.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Κε το πςομί κε το λαρδί—όλα πάγοςαν.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Δεν πιράζι. Στιν κιλιά όλα θα λιόσυνε.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Νιςτάζο...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κάνε λιγάκι ιπομονί. 'Αμα πας στο ςπίτι, τότε θα χορτάςις τον ίπνο. (Μπένυν: ο Μπύσαρ κι'ο Κυτὲπι.)

ΚΥΤΕΠΙ. Δεν ίνε απτυς δικύς-μας.

ΜΠΥΣΑΡ. Ας πάμε να κιτάκςυμε, πιι ίνε... ('Ερχυντε ςιμὰ ςτα πεδιά.) Εςίς πιί ίςτε;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Εμίς;

ΜΠΥΣΑΡ. Νε, εςίς!..

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Εγό ίμε ο Γριςςύτκας, κι'αφτί ι Κατιύςςα.

ΜΠΥΣΑΡ. Από πύ ίςτε;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Απτο χοριό.

ΜΠΥΣΑΡ. Απὸ πιό χοριό;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Από πιο, από πιο! Απτο χοριένιυ.

ΚΥΤΕΠΙ. Πεδιά!.. Εδό έχυνε δίπνο!

ΜΠΥΣΑΡ (σκυντάι τον Κυτέπι στο πλεβρό.) Κε γιατί ίρτατε εδό;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Για να πάμε στο Λένιν.

ΜΠΥΣΑΡ. Στο Λένιν;! Μα εκίνος πέθανε.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. 'Ιρταμε να τον αποχερετίςυμε.

ΜΠΥΣΑΡ. Να τον αποχερετίςετε; Καλά. Μα με πιο δικέομα κάθεςτε στιν πάνκα; Πιος ςας έδοςε τιν άδια;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κανίς δε μας τιν έδοςε. 'Ιρταμε κε κάτςαμε.

ΜΠΥΣΑΡ. Μα κςέρετε, ότι δεν κάνι να κάθεςτε ς' αφτές τις πάνκες;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Μα πὸς δεν κάνι; Ι πάνκες ὶνε για να κάθυντε.

ΚΥΤΕΠΙ. Αφτί, όπος φένετε, δεν κςέρυν τυς μοςχοβίτικυς νόμυς.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Πιυς νόμυς;

ΜΠΥΣΑΡ. Τυς μοςχοβίτικυς, νά πιυς. Μπορύμε να ςας ςτίλυμε ςτι μιλίτςια κι' από κι ςτι φιλακί, πυ κάθεςτε στις πάνκες.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ (σφίνκετε στον αδερφό-τις), Γρίςςα!..

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κε γιατί να μας πάτε ςτι φιλακί; Εμὶς δεν κλὲπςαμε τίποτα από κανένα.

ΜΠΥΣΑΡ. Δεν κλέπςατε, μα καθίςατε στιν πάνκα δίχος άδια. Ι Μόςχα δε μιάζι με το χοριό-ςας, εδό όλα ὲχυν τυς νόμυς-τυς. 'Εφτιςες δίχος άδια—ςτι φιλακί, κάθιςες δίχος—άδια πάλι ςτι φιλακί.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Καλά, αν δεν κάνι, τότες τόρα φέβγυμε.

ΜΠΥΣΑΡ. 'Οχι, τόρα ςταθῖτε! (Αρπάζι το Γριςςύτκα απτο μανίκι.) Κυτὲπι! Πίγενε, φόνακςε το μιλιτςιονέρο!

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κε τὶ όφελος θα έχετε εςίς, πυ θα μας πάρυνε;

ΜΠΥΣΑΡ. Καλά, λιπόν, ας ίνε έτςι. Νά αν θα μυ δόςις πςομί κε λαρδί, τότε θα ςας αφίςο. Αλιότικα θα καθίςετε ςτι φιλακί.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Θα συ δόςο, μόνο άφιςέ-με!

ΜΠΥΣΑΡ. Δόςε-μυ! (Ο Γριςςύτκας κόβι ένα κομάτι λαρδί.) Κι' άλο, κι' άλο κόψε. Μην το λιπάςε!

Θα περιμένυμε—ποντοζζτιόμ. Κάνε ιπομονί—ποτερπί. Δικέομα—πράβο. Φιλακί—τιυρμα.
Με τις ιγίας-συ—να ζντορόβιε. Δίπνο—ύζζιν. 'Αδια—ραζρεςςένιε. 'Οφελος—πόλζα.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Νά...

ΜΠΥΣΑΡ. Νά έτςι. 'Ει, Κυτέπι! Μιν πιγένις! Τόρα μπορίτε να καθίςετε όςο θέλετε... Αν έρτι ο φίλακας ίτε ο μιλιτςιονέρος, να τυ πίτε, ότι εγό ςας έδοςα τιν άδια να καθίςετε. 'Ετςι κε να τυ πις: ο Μπύςαρ μας έδοςε τιν άδια να καθίςυμε... (Φέβγι γελόντας.)

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ (ιτάζοντας πίςο στον Κυτέπι). Μας κςεγέλαςαν.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Πάμε απ' εδὸ, Γρίςςα, γιατί θα τιν πάθυμε με τα ςοςτά...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κάθιςε, τίποτα δε θα πάθυμε. 'Ολα πυ ίπαν ίτανε πςέματα. Κ' εγό, ο βλάκας, τυς πίςτεπςα... (Μπένι ο Κυτέπι.)

ΚΥΤΕΠΙ. 'Ει, χοριό! Δόςε-μυ κε μένα λαρδί, γιατί θα πάγο να φονάκςο το μιλιτςιονέρο.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ (βάζι τι γροθιά-τυ στι μίτι τυ Κυτέπι). Τέτιες δε θέλις;

ΚΥΤΕΠΙ. Τέτιες; Μα κςέρις, αχτένιςτε χοριάτι, ότι μπορό να ςπάςο τα μύτρα-ςυ!

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Δοκίμαςε...

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. (τραβόντας τον αδερφό-τις απτο κοντογόνι.) Πάμε απ' εδό Γρίςςα! Πάμε!..

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Στάςυ. Λιπόν, δοκίμαςε...

ΚΥΤΕΠΙ (ςκυντόντας τον Γριςςύτκα με τιν πλάτι-τυ). Σόπενε!...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Εςί ςόπενε!

ΚΥΤΕΠΙ. Οριςτε, λιπόν! (Θέλι να χτιπίςι τον Γριςςύτκα, μα ο Γριςςύτκας ςκίβι γλίγορα κε ςκυντάι το Κυτέπι στο πλεβρό με το κεφάλι-τυ. Ο Κυτέπι κςαπλόνετε στο γιόνι. Ο Γριςςύτκας κάθετε πάνο-τυ κι'αρχίζι να το χτιπάι στι ράχι.) 'Οι! 'Αφιςέ-με!

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Εςί μοςχοβίτικα, κ' εγό χοριάτικα!

ΚΑΤΙΥΣΣΑ (πολεμόντας να τραβίκςι τον αδερφό-τις απτον Κυτέπι). Γρίςςα! Δε χριάζετε.

ΚΥΤΕΠΙ Συ λέγο—άφιςὲ-με!

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Θέλις, λιπόν, κι' άλο λαρδί; Μπορό να ςυ δόςο.

ΚΥΤΕΠΙ. Δε θέλο.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Χόρταςες;.. Σίκο, λιπόν...

ΚΥΤΕΠΙ (ςικόνετε κε τινάζι το γιόνι). Μορέ γροθιές πυ τις έχις!..

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Εςί άρχιςες πρότος τον καβγά...

ΚΥΤΕΠΙ. Κ' εςί, γιατί έδοςες στον ένα λαρδί κε στον άλο δεν έδοςες;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Αν θα ςας ταγίςο όλυς, τί θ' απομίνι για μένα; 'Ιςτερα εςίς δε μυ ζιτίςατε με το καλὸ, μα με το κςεγέλαζμα κε τις γροθιές... Στάςυ να ςυ δόςο λαρδί.

ΚΥΤΕΠΙ. Πςέματα λες.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κε γιατί να λέγο πςέματα... Νά...

ΚΥΤΕΠΙ. Εφχαριςτό, τ' αδέρφι. Απτο προὶ ςίμερα τίποτα δεν έφαγα... (Φέβγι.)

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Πάμε, Γριςςύτκα...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. 'Αλο τίποτα δεν κςέρις: πάμε-πάμε... Νά θα φάμε κε θα πάμε...

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Τα χέρια-μυ πάγοςαν.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Μα τί λογιό ίςε κ' εςί! Κάνε ιπομονί—θα ζεςταθίς...

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Πὺ;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ (κςίνοντας το ζβέρκο-τυ). Πύ; Κάπυ θα ζεςταθύμε. Δε βλέπις πόςα ςπίτια ίνε! Θα βρεθί κε για μας κανένας τὸπος.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Πυθενά δε θα μας αφίςυν.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Γιατί δε θα μας αφίςυν; Στο χοριό-μας αφίνυν να περάςυν τι νίχτα, θα μας αφίςυν κ' εδό... 'Ανθροπι κάθυντε στα ςπίτια, κι' όχι λίκι... (Παφςι). Πρότα-πρότα πρέπι να μάθυμε πυ βρίςκετε ο Λένιν, κ' ίςτερα πια θα βρύμε κανένα τόπο για να κιμιθύμε... (Βάζι το ψομί κε το λαρδὶ στο ςακί.) Γιατί δε φένετε κανίς άνθροπος;

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. 'Ινε πια αργά. Φένετε, όλι κιμόντε.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Πάμε παραπέρα, μπο-

Μιν το λιπάςε—νιε ζζαλέι.
Φίλακας—στόροζζ.
Κςεγέλαςαν—οπμανύλι.
Βλάκας—ντυράκ.
Μύτρα—μόρντα.
Κοντογόνι—πολυςςόμποκ.
Ράχι—ςπινά.
Ταγίςο—νακορμλιύ.
Κςεγέλαζμα—οπμάν.
Παραπὲρα—ντάλςςε.
Να ςιναντίςυμε—βςτρέτιτ.

ρί να ςιναντίςυμε κανένα. Στάςυ! Νά κάπιος έρχετε.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Πύ ίνε;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Νά-τος. Βλέπις;.. Ένας πολί απςιλός. (Στι ςκινί μπένι ο διαβάτις με τι γύνα κε με κατεβαζμένο το καπέλο ος τι μίτι-τυ.)

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Πίγενε να τον ροτίςις.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Μπάρμπα-ςίντροφε!..

ΔΙΑΒΑΤΙΣ. Τί-ι-ι!! Τί ςίντροφος-ςυ ίμε εγό;! Μικςιάρι!

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Μπάρμπα!

ΔΙΑΒΑΤΙΣ. Νχρεμίςυ απ' εδό! Θα ςυ δόςο τέτια ελειμοςίνι!!

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Μα εγό...

ΔΙΑΒΑΤΙΣ. Πολί ίνε ςαν κε ςένα! Τεμπέλιδες! Καλίτερα να δυλέβετε!

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Εγὸ δεν ίμε ζιτιάνος..

ΔΙΑΒΑΤΙΣ. Τότε ίςε κλέφτις!

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Θέλο...

ΔΙΑΒΑΤΙΣ. Καμιά ζβερκιά; Κε θα ςυ τι δόςο, αν θα μυ ςκοτίζις το κεφάλι!.. (Σφαλνάι καλὰ τι γύνα-τυ κε φέβγι).

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. (κιτάζοντας το διαβάτι.) Τί κακός... Σα να ίνε μαντρόςκιλο...

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Όλι εδό ίνε κακί. Ύτε μπορίς να πας ςιμά-τυς. Σε κιτάζυνε ςα λίκι...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Νε, ίνε δίςκολο να πάι κανίς ος το Λένιν...

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Μα τὶ, όλι εδό ςτι Μόςχα ίνε τέτιι;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Περίμενε, θα βρύμε κε καλὺς ανθρόπυς.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Όςπυ να τυς βρύμε, θα παγόςυμε.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Δεν παγόνυμε.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Κε γιατί ίρταμε εδό...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Γιατί, γιατί! Ίτε δεν το κςέρις; Ν' αποχερετίςυμε το Λένιν.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Δε θα μπορέςυμε εδό να τον βρύμε, το Λένιν.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Θα τον βρύμε.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Τα ςπίτια τεράςτια, τ' αμάκςια ίνε δίχος άλογα κε φονάζυνε ςα λιςαζμένα, ι άνθροπι——κακί. Όχι ςτο χοριό-μας ίνε πολί πιο καλά,

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Άρχιςες τι γρίνια... Εγό δε ςε πίρα με το ζόρι, εςί μόνι-ςυ θέλιςες νάρτις.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Θαρύςα...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Δεν έπρεπε τίποτα να θαρίς. Αφὺ ίνε έτςι, καλίτερα να καθόςυνα ςτο ςπίτι πάνο ςτιν πέτζκα. Μα όχι: θα πάγο, θα πάγο! Θαρύςες, ότι εδό θα ςυ δόςυνε να φας πριάνικα με το μέλι;

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Εγό δεν ίρτα για τα πριάνικα, ίρτα ν' αποχερετίςο το Λένιν...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Αφύ ίρτες για το Λένιν, κάνε ιπομονί...

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Μα εγό δε λέγο τίποτα.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Καλά, καλά... Πάμε.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Πάμε.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Έρχυντε!..

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Πύ ίνε;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Νά ίνε διο.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Κι' αφτί, φένετε, θα γαβγίζυνε...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Όχι, αφτί δε φορύνε γύνες, ὶνε με τα ςακάκια. Φένετε ίνε απλί άνθροπι. Έλα να ςταθύμε εδό ςτιν πάντα. Αν ίνε καλί άνθροπι, θα τυς ροτίςυμε... (Πιγένυν ςτιν πάντα. Στι ςκινί φένυντε διο εργάτες.)

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Ας καθίςυμε να κάνυμε ένα τςιγάρο, κε πάμε παραπέρα...

2-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Ακόμα έχυμε να πάμε πολί δρόμο... (Κάθυντε ςτιν πάγκα.)

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Δεν πιράζι. Με τιν παγονιά θα πάμε.

2-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Θα ςταθύμε, φένετε, πολί όρα ςτι ςιρά.

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Αλιότικα δεν μπορί να γίνι. Σίμερα πίγανε τα πεδιά απτι φάμπρικά-μας. Πέντε όρες περίμεναν.

Μπάρμπα—ντιάντια.
Μικςιάρις—ςοπλίβετς.
Νχρεμίςυ απ' εδό! — ποςςόλ βον!
Ελειμοςίνι—μίλοςτινια.
Ζιτιάνος—νίστζιι.
Ζβερκιά—ποτζατίλνικ.
Τεράςτια—ογρόμνιε.
Γρίνα—χνίκανιε.
Αφύ—ραζ.
Θα γαβγίζυνε—μπύντυτ λάιατ.
Σακάκι—πιτζζάκ.
Απλί—προςτίε.
Στιν πάντα—β ςτόρονυ.
Παγονιά—μορόζ.
Σιρά—ότζερεντ.

2-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Κε βέβεα! Ι μοςχοβίτες ίνε πολί, μα απτυς άλυς τόπυς ίνε ακόμα περιςότερι. 'Ερχυντε με ολόκλιρα τρένα.

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Κ' ι μεγάλι κ'ι μικρί, όλι θέλυν να τον αποχερετίςυν. Γι' αφτό κ' έρχυντε.

2-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Εμίς ι μοςχοβίτες, ίμαςτε πιο εφτιχιζμένι απτυς άλυς. Μαζί-μας ίτανε, τον ίδαμε... 'Ιτανε τρις φορές ςτα μίτινγ τυ εργοςτάςιύ-μας.

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Σ' εμάς ίτανε διο φορές.

2-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Νε, πιος περίμενε τέτιο τέλος; 'Ολο τον κερό γράφανε, ότι γίνετε καλίτερα, κι' άκςαφνα με μιας... (Κάμποςο κερό ςοπένυν.)

2-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Τον ίδα τρις φορές, θα το δο κε τέταρτι.

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Δεν πιγένυμε να τον δύμε, πιγένυμε να τον αποχερετίςυμε.

2-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Να τον δύμε κε να τον αποχερετίςυμε.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κι' ο πατέρας-μυ ίδε το Λένιν. 'Ιτανε ς' αφτόνα.

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Κ' εςί πιος ίςε;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Εγό; 'Ιμε ο Γριςςύτκας. Κι' αφτί ι Κατιύςςα, ι αδερφί-μυ. Ο πατέρας-μυ, λέγο, ίτανε ςτο Λένιν.

2-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Από πυ ίςτε εςίς;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Εμίς; Απτο Τιύςτζεβο. 'Ετςι λέγετε το χοριό-μας.

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. 'Ινε μακριά απτι Μόςχα;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Με το τρένο δεν ίνε τόςο μακριά, μα πεζί θα ίνε κάμποςο. Κάπυ τετρακόςια βέρςτια.

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Εςίς ορφανά ίςτε;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. 'Οχι. Εμίς έχυμε κε πατέρα κε μιτέρα. Ο πατέρας-μυ ίδε το Λένιν.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Κε παπύ...

2-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Παπύ έχετε;

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Κε βέβεα έχυμε. Μόνο ίνε γέρος, κυφός.

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Μα γιατί ίρτατε μόνι-ςας ςτι Μόςχα;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Για ν' αποχρετίςυμε το Λένιν.

2-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Για ν' αποχερετίςετε το Λένιν,

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Αχά... Στο χοριό-μας, ςτο Τιύςτζεβο, ο κόζμος ίνε πάρα πολί φτοχός... Μπορί, να ερχότανε εδό κε κανίς απτυς μεγάλυς, μα δεν έχυνε χρίματα για το τρένο. Εμίς ίρταμε δίχος να πλιρόςυμε καπίκι. Για μας τυς διο δε χριάζετε κε πολίς τόπος..

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Μορέ πεδιά! Μα πός ςας άφιςαν απτο ςπίτι νάρτετε μόνι-ςας ςτι Μόςχα;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κανίς δε μας άφιςε. Φίγαμε κριφά. Δεν ίπαμε τίποτα ςε κανένα.

2-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. 'Ολα αφτά πυ κάνατε δεν ίνε καλά. Στο ςπίτι θα ςας γιρέβυν;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κε γιατί να μας γιρέβυν—δε χανόμαςτε... Νά θ' αποχερετίςυμε το Λένιν κε θα γιρίςυμε πίςο...Μόνο δεν κςέρυμε πος να πάμε... Εδό έχι πάρα πολύς δρόμυς...

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Πύ να πάτε; Στο Σπίτι τον ςοματίον;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Τί να το κάνυμε το Σπίτι τον ςοματίον; Εμίς θέλυμε να πάμε ςτο Λένιν...

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Μα ο Λένιν ίνε ς' αφτό το ςπίτι. Τόρα θα πάμε μαζί.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κ' εςίς εκί πιγένετε;

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Εκί, εκί. Κ' εμίς πιγένυμε να τον αποχερετίςυμε.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Τί καλά. Γιατί εμίς δεν κςέραμε ςε πια μεριά να πάμε. 'Οπυ κι' αν κιτάκςις, παντύ μεγάλα ςπίτια, θόριβος, βοί. 'Αμα δεν ίνε κανίς μαθιμένος, φοβάτε.

Εφτιχιζμένι—ςτζαςτλίβιε. Με μιας—ςράζυ. Γιρέβο—ιςκάτ. θόριβος—ςςυμ.
Τέλος—κονέτς. Κυφός—γλύχοι. Σοματίο—ςογιύζ.

2-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Μαζί-μας δεν πρέπι να φοβάςτε.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Τόρα κ' εμίς δε φοβύμαςτε.

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Ι αδερφίτςα-ςυ πάγοςε ολότελα.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. 'Οχι, δεν έπαθα τίποτα. Ι γυνίτςα-μυ ίνε ζεςτύτςικι. Πέρςι το χιμόνα τιν έραπςαν απτιν παλιά γύνα τις μιτέρας-μυ. Νά μόνο τα δάχτιλά-μυ μύδιαςαν λιγάκι....

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Τα χέρια-ςυ πάγοςαν;.. Τί να ςε κάνυμε;.. Εχέ! Στάςυ, τόρα θα τα ζεςτάνυμε...Για φόρεςε τα γάντια-μυ. 'Ινε ζεςτά...

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. 'Οχι, δε χριάζετε...

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Μα τί λογιό ίςε κ' εςί... Φόρεςε-τα να ζεςταθύν τα χέρια-ςυ.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κ' εςί τί θα χάνις;

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Τα δικά-μυ ίνε μαθιμένα ςτιν παγονιά... Τίποτα δε θα πάθυν. (Βάζοντας τα γάντια ςτα χέρια τις Κατιύςςας). Νά έτςι...

2-ος ΕΡΓΑΤΙΣ. Τόρα πια μπορύμε να πάμε...

1-ος ΕΡΓΑΤΙΣ (ςτιν Κατιύςςα). Για έλα να ςυ δέςο καλίτερα το μαντίλι... 'Ετςι... Κ' εκί, ςιμά ςτο Σπίτι τον ςοματίον ίνε αναμένες φοτιές—θα ζεςταθίς... Πάμε...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ (ςτιν Κατιύςςα). Νά, Κατιύςςα, κ' εςί έλεγες... Κε ςτι Μόςχα βρέθικαν καλί άνθροπι... ('Ολι φέβγυν).

ΑΒΛΕΑ

ΠΡΑΚΣΙ ΤΡΙΤΙ

Ι ντεκοράτςια τις πρότις πράκςις. Ι 'Ανα κάθετε ςτο τραπέζι κε μπαλόνι ένα πυκάμιςο... Αντίκρι-τις κάθετε ο γέρο Εφίμ, βαςτόντας ένα τςαρύχι κε φλαμυρόφλυδα. 'Οκςο ςκοτινιάζι.

ΑΝΑ (αναςτενάζοντας). Οχ! Κ' ι δυλιά πέφτι απτα χέρια-μυ.

ΕΦΙΜ. Αν έχαςαν τι ςτράτα, έπρεπε πια να βρεθύν τ' αχνάρια-τυς...

ΑΝΑ. 'Ινε τέςερις μέρες...

ΕΦΙΜ. 'Ενα απτα διο: ίτε τα φάγανε ι λίκι ίτε παγόςανε ςτον κάμπο. Ο κερός ίνε άγριος, τα ρύχα-τυς άςκιμα, έφκολα μπορύςαν να παγόςυν.

ΑΝΑ. Οχ, μι μιλάς πια!.. Κε δίχος τα λόγια-ςυ ανακατόνυμε.

ΕΦΙΜ. Κ' ι λίκι μπορύν να κάνυν αφτί τι δυλιά. 'Εφαγαν τον ανεψιό τυ Ιβάν Καρνέεφ. Αφτό ίτανε πριν από ίκοςι χρόνια, όχι παραπάνο θα ίνε..

ΑΝΑ. Μα ςόπαςε!.

ΕΦΙΜ. Ε;..

ΑΝΑ. Σόπαςε, λέγο. Δεν έχο δίναμι να ς' ακύο.

ΕΦΙΜ. Το χιμόνα ι λίκι, οχ πος αγριέβυν. Τρόνε τ' άλογα, τις αγελάδες κι' όχι μόνο τα πεδιά.

ΑΝΑ. Μα τί πολιλογάς πυ ίςε!

ΕΦΙΜ. Νά κ' εγό λέγο. Ο λίκος ίνε τόρα φαγάς...Νε... (Μπένι ι Λυκέρια).

ΛΥΚΕΡΙΑ. Καλιςπέρα-ςας!..

ΑΝΑ. Καλιςπέρα, Λυκέρια! Πέραςε, κάθιςε.

ΛΥΚΕΡΙΑ (κάθετε ςτο ςκαμνί). Πός τα πάτε, λιπόν...Τίποτα δεν ακύετε;..

ΑΝΑ. Τίποτα. Πονί ι καρδιά-μυ... Δεν κςέρο τι να κάνο...Τίποτα δε χορί ςτο μιαλό-μυ.

ΛΥΚΕΡΙΑ. Κε βέβεα! Τέτιο κακό, μπορί να πι κανίς. Δε ίνε κςένα, ίνε δικά-ςυ. Τέταρτι μέρα ίνε ςίμερα;

ΑΝΑ. Τέταρτι.

ΛΥΚΕΡΙΑ. Κε πυ μπορύςαν να πάνε;

Ολότελα—ςοβςέμ.
Μύδιαςαν—ζανεμέλι.
Γάντια—περτςάτκι.
Φέβγυν—υχόντιατ.
Αντίκρι—πρότιβ.
Φλαμυρόφλυδα—лыко.
Κάμπος—πόλε.
Ανακατόνυμε—μνιε τόςςνο.
Ανεψιός—πλεμιάνιχ.
Φαγάς—ομπζζόρα.

ΑΝΑ. Μα πιος κςέρι...

ΛΥΚΕΡΙΑ. Κε δεν τα ίδες, όταν έφεβγαν;

ΑΝΑ. 'Οχι, δεν τα ίδα. Σικόθικα τότε προί να τα κςιπνίςο να πάνε ςτο ςχολιό. Ακόμα όκςο ίτανε ςκοτινά. Πίγα ςτιν άλι χάμαρα, κίτακςα, δεν ίτανε... Να μιν παρακιμίθικα;—ίπα. Κίτακςα το ρολόγι, ι όρα έκςι κε κάμποςα λεφτά. Γιατί ςκέφτικα, έφιγαν τόςο νορίς.

ΛΥΚΕΡΙΑ. Δεν ίτανε λιπόν ςτο ςχολιο;

ΑΝΑ. Μα όχι, δεν ίτανε.

ΛΥΚΕΡΙΑ. Φένετε, έχαςαν τι ςτράτα.

ΑΝΑ. Δεν μπορύςαν να χαθύν, ος το ςχολιό το όλο ίνε τέςερα βέρςτια. Κι' αν πίγανε ςε κανένα χοριό, θα τάφερναν προπολύ. 'Ινε πια τέςερις μὲρες κε δεν ακύςτικε τίποτα.

ΕΦΙΜ (κςεμπερδέβοντας τι φλαμυρόφλυδα). Πολά πράματα δε χριάζοντε. 'Ιδες τί παγονιές πυ κάνι. 'Ινε πια ίκοςι χρόνια πυ δεν έκανε τέτιες παγονιές. Μα όχι, όταν πέθανε ο αδερφός-μυ, ο Κίριλος, θεός ςχορέςτονα, κε τότες ο χιμόνας ίτανε δινατός, μπορί, να ίτανε πιο δινατός αππο φετινό.

ΛΥΚΕΡΙΑ. Πίγαν ι χοριάτες να τα βρύνε;..

ΑΝΑ. Ο Ιβάν με το Σιμεόν πίγανε αππι μικρί ςτράτα κι' ο ίδιος ο Ματβὲι πίγε ςτο βόλοςτ... (Κάμποςο κερό ςοπένυν.) Δεν κςέρο πια τι να βάλο ςτο νύ-μυ. Το κεφάλι-μυ γιρίζι.

ΛΥΚΕΡΙΑ. Κάνε ιπομονί. Μπορί ακόμα να βρεθύνε... (Στο χαγιάτι ακύυντε βίματα, κ'ίςτερα από λίγο κερό μπὲνυν ςτιν κάμαρα τιλιγμένι ςε τυλύπια: ο Ιβάν κι' ο Σιμεόν.)

ΑΝΑ. 'Ιβρατε, λιπόν, τίποτα;..

ΙΒΑΝ. (βγάζοντας το τυλύπι). Ακόμα τίποτα. Φτάςαμε ςτο Ραζγυλιάεβο, κ' εκί περάςαμε ςτι μικρὶ ςτράτα... 'Οταν περνύςαμε τι ρεματιά—ίβραμε ὲνα ςκελετό.

ΑΝΑ (πετιέτε αππον τόπο-τις). Μανίτςα-μυ!

ΛΥΚΕΡΙΑ (κάνι γλίγορα το ςταβρο-τις.) Θεέ-μυ! Θεέ-μυ!..

ΣΙΜΕΟΝ. Μα τί κάνετε τον κόζμο άνο-κάτο πριν ν' ακύςετε. Ο ςκελετός ίτανε μυςκαρίςιος. Φένετε, ι λίκι έφαγαν το μυςκάρι.

ΑΝΑ. Οχ, με φοβερίςατε!..

ΙΒΑΝ. Να μι φοβάςτε. Εχ, γινὲκες-γινὲκες!..

ΣΙΜΕΟΝ (κάθετε ςτο ςκαμνί κι' ανάβοντας τιν πίπα-τυ.) Κε τι να κάνυμε τόρα, δεν το χορί το μιαλό-μυ. Παντύ γιρίςαμε, παντύ πςάκςαμε. Αν, ας πύμε, παγόςανε, θα τα βρίςκαμε παγομένα. Μα δε βρέθικαν... Μορέ ιςτορία!..

ΣΙΜΕΟΝ. 'Υτε πεθαμένα, ύτε ζοντανά...

ΙΒΑΝ. Τόρα πρέπι να περιμένυμε. Να δύμε τι καλά θα μας φέρι ο Ματβέι αππο βόλοςτ.

ΑΝΑ. Οχ, μανίτςα-μυ! Δεν το περιμέναμε, κι'άκςαφνα ίρτε τέτιο κακό ςτο κεφάλι-μας.

ΣΙΜΕΟΝ. Το κακό μόνο-τυ έρχετε, δε χριάζετε ύτε να το περιμένις, ύτε να το φονάκςις.

ΑΝΑ (κιτάζοντας ςτο παράθιρο). Κι' ο Ματβέι χάθικε. 'Επρεπε πια νάρτι προπολύ.

ΛΥΚΕΡΙΑ. Φὲνετε, τον κρατίςανε ςτο βόλοςτ.

ΑΝΑ. Να μαθέναμε τυλάχιςτο, ζοντανά ίνε ίτε όχι.

ΕΦΙΜ. Τί λες;..

ΑΝΑ. Λέγο, ζοντανά ίνε ίτε όχι;..

ΕΦΙΜ. Νε αφτό πρέπι να το μάθυμε.

ΑΝΑ. Οχ!..

ΙΒΑΝ. Μα πός θα το μάθις;.. Νά, όταν θα βρεθύνε, τότες κε θα το μάθυμε, μα τόρα...

ΕΦΙΜ. Πρέπι να τα κάνυμε μνιμόςινο.

ΑΝΑ. Τί λες!.. Τί λες!..

ΕΦΙΜ. Μνιμόςινο, όπος κάνυνε για τυς πεθαμένυς. Κι' αν ι καρδιά-ςυ τ' αποθι-

---

Κςεμπερδέβοντας—ραςπύτιβάια.
Προπολύ —νταβνό.
Ο ίδιος—ςαμ.
Χαγιάτι—ςένι.
Βίματα—ςςαγί.
Ρεματιά—οβράγ.
Πςάκςαμε—ομπιςκάλι.
Κρατίςανε—ζαντερζζάλι.
Τυλάχιςτο—χοτ μπι.
Μνιμόςινο—πανιχίντα.
Θα πι— ζνάτζιτ.

μίςι κι' αν θα τα βλέπις τι νίχτα ςτον ίπνο-ςυ, τότε θα πι, ότι ίνε ζοντανά.

ΑΝΑ. Ι καρδιά-μυ τ' αποθίμιςε κε δίχος το μνιμόςινο.

ΕΦΙΜ (βάζοντας τιν παλάμι ςτ' αφτί-τυ). Ε;..

ΑΝΑ. Κε δίχος το μνιμόςινο, λέγο, ι καρδιά-μυ τ' αποθίμιςε.

ΕΦΙΜ. Μα τότε θα τ' αποθιμίςι ακόμα πιο πολί, αν ίνε ζοντανά... (Πάφςι)·

ΛΥΚΕΡΙΑ. Θα έκανες καλά, 'Ανα, να πας ςτο Ραζγυλιάεβο ςτι μάντιςα Ματριόνα, να ςυ μαντέπςι με τα χαρτιά ίτε με το καρβυνάκι...

ΙΒΑΝ. 'Ιβρες τι να πις... Στι μάντιςα... Να κςοδιάςι χριματα ςτον αέρα.

ΛΥΚΕΡΙΑ. Θα κςοδιάςι χρίματα, μα γι' αφτό θα μάθι τιν αλίθια.

ΣΙΜΕΟΝ. Τιν αλίθια... Πςέματα θα τις πι πολά, μα τί θα καταλάβι απ' αφτό;

ΛΥΚΕΡΙΑ. 'Οχι, μι λες έτςι, Σιμεόν!.. Ι Ματρόνα κςέρι να μαντέπςι... Εγό ίμυνα εκί κε το κςέρο...

ΙΒΑΝ. Ι μια κυτόμιαλι λέί πςέματα, κ' ι άλες κυτόμιαλες τιν πιςτέβυν.

ΣΙΜΕΟΝ. 'Οχι δα, ι Ματριόνα δεν ίνε κυτόμιαλι, κυτόμιαλες ίνε εκίνες, πυ πιγένυνε ς' αφτίνα...

ΙΒΑΝ. Κ' εγό γι' αφτό λέγο... (Μπένι ο Σαβέλις.)

ΣΑΒΕΛΙΣ (κάνοντας το ςταβρό-τυ ςτι γονιά). Καλιςπέρα-ςας!...

ΣΙΜΕΟΝ. Καλιςπέρα.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Πάθατε, λένε, κακό.

ΑΝΑ. Οχ, μιν το λες, Σαβέλι Ιβάνιτζ, τα πεδιά χαθίκανε.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Μα τί έγιναν;

ΙΒΑΝ. Κε μίπος το κςέρυμε...

ΣΑΒΕΛΙΣ (κιτάζοντας ολόγιρα). Μα πύ ίνε ο νικοκίρις;

ΑΝΑ. Πίγε ςτο βόλοςτ.

ΣΑΒΕΛΙΣ (κάθετε). 'Ετςι λιπόν... (Κάμποςο κερό ςοπένι κε χαιδέβι τα γένια-τυ.) Γλίγορα θάρτι;..

ΑΝΑ. Φένετε, γλίγορα.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Πρέπι να περιμένυμε. Μπορί να φέρι νέα απτο βόλοςτ. Εφιμερίδες δε διαβάςατε;

ΙΒΑΝ. Νά θα φέρι ο Ματβέι κε τότε θα διαβάςυμε.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Μεθάβριο, λένε, θα κιδέπςυνε το Λένιν... (Πάφςι.) 'Ιθελα να κςέρο, τι θα κάνυν τόρα ι μπολςεβίκι δίχος το Λένιν-τυς;

ΣΙΜΕΟΝ. 'Οτι έκαναν, εκίνο κε θα κάνυν.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Μι λες έτςι, αδέρφι! Τόρα πρέπι κάτι να περιμένυμε.

ΣΙΜΕΟΝ. Εςί δεν έχις τίποτα να περιμένις.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Βέβεα, απτυς τορινύς ανθρόπυς δεν μπορί κανίς να περιμένι κανένα καλό. Τόρα τί λογιό έγιναν ι άνθροπι;.. Θιρία. Θα πάρο, για παράδιγμα, το χοριόμας. Εγό ίθελα να κάνο καλό ςτυς χοριάτες, ν' ανίκςο ςτο χοριό μαγαζί—δε με άφιςαν. Κε γιατί;

ΙΒΑΝ. Θ' ανίκςυμε κοοπερατίβα.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Κςέρυμε τις κοοπερατίβες-ςας. Εγό θάφερνα απ' όλα, ότι θέλις.

ΣΙΜΕΟΝ. Θάφερνες απ' όλα, μα θα έγδερνες τρία τομάρια.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Νά λιπόν μίλιςε μαζί-ςας ίςτερα απ' αφτό. Σας λέγο για δυλιά, κ' εςίς μιλάτε για τομάρια... Εχ! Κόζμε—κόζμε!.. ('Οκςυ ακύετε: «Τπρυ! Στάςυ, Βάςκα!..»)

ΑΝΑ. Θαρό, ίρτε!

ΣΙΜΕΟΝ. Ι φονί ίνε τυ νικοκίρι...

ΙΒΑΝ. Ας πάο να τον προαπαντίςο... (Σικόνετε κε ρίχνι ςτις πλάτες-τυ το τυλύπι, μα, όταν θέλι να βγι, μπένυν: ο Ματβέι, ο Γριςςύτκας κ' ι Κατιύςςα.)

ΑΝΑ (ρίχνετε ςτα πεδιά). Μανίτςα-μυ. Μα από πύ ίρτανε;!

ΙΒΑΝ. Νά, λιπόν, κ' εμίς τα γιρέβαμε ς' όλο το όχρυγ.

ΕΦΙΜ. 'Ιρτανε.

ΜΑΤΒΕΙ (βγάζοντας τι γόνα-τυ). Δεν κςέρο τι να τα κάνο. Θα έπρεπε να τα τιμορίςο,

---

Αποθιμίςι—боςтоςкýет.
Μάντιςα—γαντάλκα.
Γονιά—ύγολ.
Νέα—νόβοςτι.
Μεθάβριο—ποςλεζάβτρα.
Κιδέβο—χορονίτ.
Θιρία—ζβέρι.
Τομάρια—ςςκύρι.
Προαπαντίςο—βςτρέτιτ.
Τιμορίςο—νακαζάτ.

όπος πρέπι, μα ι δυλιά ίνε τέτια, πυ δεν μπορό να τα τιμορίςο.

ΛΥΚΕΡΙΑ. Μα από πὺ ίρτατε, πυλάκια-μυ; Πύ ίςασταν χαμένα;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ (*βγάζοντας το κοντογύνι-τυ*). Απτο Λένιν.

ΑΝΑ. Από πύ;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Απτο Λένιν.

ΜΑΤΒΕΙ. Απτι Μόςχα ίρτανε.

ΑΝΑ. Εγό ςας ροτό να μάθο, κ' εςίς χορατέβετε! 'Εςπαςε ι καρδιά-μυ δίχος εςάς, κ' εςίς...παλιόπεδα!..

ΜΑΤΒΕΙ. Μα τί χορατά ίνε εδό; Συ λέγο, ότι ίρτανε απτι Μόςχα. Πίγα απτο βόλοςτ ςτο ςταθμό. 'Ιςια-ίςια εκίνι τιν όρα ίρτε το τρένο απτι Μόςχα. Κιτάζο, απτο βαγόνι βγένυν τα πεδιά-μας. Εγό μάλιςτα δεν πίςτεπςα τα μάτια-μυ. Από πύ έρχεςτε; λέγο. Απτι Μόςχα.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Μα τί πεδιά έχι τόρα! Οχ, θεέ-μυ!

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Πίγαμε ν' αποχερετίςυμε το Λένιν. Δίχος δυλιά, δε θα πιγέναμε τόςο μακριά.

ΑΝΑ. Μα πός φίγατε δίχος να το πίτε ςε κανένα; (*Στο Γριςςύτκα.*) Κι' όλα αφτά εςί τἄκανες! Δεν μπορίς να καθίςις ς' έναν τόπο!

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Μα αν το λέγαμε, ο πατέρας θα μας άφινε;

ΜΑΤΒΕΙ. Να τα πίτε λιπόν όλα με τι ςιρά, αφύ ίνε έτςι ι δυλιά.

ΛΥΚΕΡΙΑ. Μα θα παγόςανε. Τις Κατιύςςας ι μιτι άςπριςε κιόλας. Αφίςτε-τα να ζεςταθύνε.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Εγό δεν πάγοςα, νὰ μπορί ι Κατιύςςα...

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Μόνο τα πόδια-μυ...

ΑΝΑ. Τόρα θα βάλο το ςαμοβάρι. Να πίτε τζάι κε να ζεςταθίτε... (*Μπένι ένας χοριάτις.*)

ΧΟΡΙΑΤΙΣ. Ματβέι, λένε, ότι ίβρες τα πεδιά-ςυ.

ΜΑΤΒΕΙ. Μόνα-τυς βρεθίκανε, μπάρμπα Αντόνι.

ΧΟΡΙΑΤΙΣ. Μα πύ ίτανε χαμένα;

ΜΑΤΒΕΙ. Πίγανε ςτι Μόςχα ν' αποχερετίςυνε το Λένιν.

ΙΒΑΝ. Νὰ-α! (*'Ερχυντε τρεχάτες δυο χοριάτιςες.*)

ΧΟΡΙΑΤΙΣΑ. Πυλάκια-μυ! Βρεθίκατε! Κ' εμίς ςκεφτόμαςταν να τα κάνυμε μνιμόςινο.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Πολί έκςιπνι ίςε! Μνιμόςινο... (*Μπένυν χοριάτες, χοριάτιςες κε το ςπίτι γιομίζι γλίγορα από κόζμο. Ακύυντε φονές θαβμαζμύ: «Απτι Μόςχα ίρτανε! Στο Λένιν πίγανε!» Ι χοριάτιςες κυνύνε τα χέρια-τυς, φονάζυν: οχ, αχ κε τραβοκοπύν τα πεδιά*).

ΧΟΡΙΑΤΙΣΑ. 'Ιδες τί έκαναν! Παναγία-μυ!...

ΣΑΒΕΛΙΣ. Να τα βάλι κανίς ςτιν πάνκα κε να τα δόςι με τι βίτςα, όπος χριάζετε, για να μι θέλυν να το κάνυν κι' άλι φορά.

ΜΑΤΒΕΙ. Καμιά φορά δεν τα χτίπιςα, κε για τέτια δυλιά δεν ακςίζι να τα χτιπίςο.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Από μικρά τα δίνετε αέρα.

ΙΒΑΝ. 'Αφιςε, Σαβέλι! Τα πεδιά, μπορί κανίς να πι, ίνε ίροες. Χορατό ίνε, μόνα-τυς πίγανε ςτι Μόςχα, ςτο Λένιν.

ΜΑΤΒΕΙ. Κίτακςε, πόςος κόζμος μαζέφτικε! Εςί, Γριςςύτκα, να τα πις όλα με τι ςιρά, όπος έγιναν.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Με τι ςιρά, ας ίνε με τι ςιρά... (*Ι βοί ιςιχάζι. 'Ολι κάθυντε, άλι ςτα ςκαμνιά, άλι ςτο πάτομα.*)

ΙΒΑΝ. Ας ακύςυμε...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Πίγαμε το προί με τιν Κατιύςςα ςτο ςταθμό, περιμέναμε το τρένο κε καθίςαμε.

ΣΙΜΕΟΝ. Μα πος έτςι; Δίχος μπιλιέτο;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Για το μπιλιέτο χριάζυντε χρίματα, κ' εμίς δεν ίχαμε τίποτα.

ΙΒΑΝ. Κι' απ' εκί πός ίρτατε;

'Ιςια-ίςια—καк раз.
Μάλιςτα—ντάζζε.
Κιόλας—ντάζζε.
'Εκςιπνι—ύμναια.
Τραβοκοπύν—τορμοςςάτ.
'Ιροες—γερόι.
Ιςιχάζι—ςτιχάιετ.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Απ' εκί ίρταμε με τα μπιλιέτα..

ΚΑΤΙΥΣΣΑ (βγάζοντας απτιν τζέπι-τις τα μπιλιέτα.) Νά-τα!

ΜΑΤΒΕΙ. Μα πύ ίβρατε τα χρίματα;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Βρεθίκανε καλί άνθροπι, μας τ' αγόρασαν... Έτσι λιπόν, καθίςαμε στο τρένο κε πίγαμε. Στι στράτα μας ζιτίςανε τα μπιλιέτα-μας, κ' εγό τυς ίπα: «Πιγένυμε ν' αποχερετίςυμε το Λένιν».

ΛΥΚΕΡΙΑ. Κε τί ςας ίπανε;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Πιγένετε, λένε. Φτάςαμε στι Μόςχα κατεβίκαμε κε δεν κςέρυμε πυ να πάμε. Παντύ τα ςπίτια ίνε πολί μεγάλα, φανάρια, πάνκες, αμὰκςια με τ' άλογα κε δίχος άλογα.

ΑΝΑ. Μανίτςα-μυ!

ΙΒΑΝ. μορέ!

ΣΙΜΕΟΝ. 'Ιδες εςί!

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Καλά πυ βρεθίκανε καλί άνθροπι. Εργάτες απτι φάμπρικα. Κ' εκίνι πίγεναν στο Λένιν, μας πίρανε λιπόν μαζί-τυς.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. 'Ενας μπάρμπας μυ έδοςε να φορέςο τα γάντια-τυ!

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Πιγένυμε, πιγένυμε. Περάςαμε πέντε βέρςτια, μπορὶ κε δέκα, δεν κςέρο. Ολόγιρα ὶτανε ςπίτια κε τέτια ψιλά! Το καμπαναριό-μας δεν ίνε τίποτα μπροστάτυς! Τέλος ίρταμε στο ςπίτι... στο ςπίτι... Μα πος λέγετε; Το λιζμόνιςα! Ας ίνε, με λίγα λόγια ίρταμε στο ςπίτι, όπυ βρίςκετε ο Λένιν... Κιτάζυμε: παντὺ κόζμος-κόζμος. Στέκυντε όλι στι γραμί κι' αφτί ι γραμί θ' απλόθικε κάπυ τρία βέρςτια...

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Παραπάνο...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Μπορί κε παραπάνο... Κε νά όλυς τυς αφινυν να μπύνε ς' αφτό το ςπίτι με τι ςιρά... Ολόγιρα παντύ στέκυντε φρυρί με τα τυφέκια, με τα ςπαθιά... Μπίκαμε κ' εμίς στο ςπίτι... Ι μπαρμπάδες μας πίρανε μαζί-τυς... Κε τί καλά πυ ίταν εκί! Τόςο καλά, πυ δεν μπορό να ςας το πο...

ΧΟΡΙΑΤΙΣΑ. 'Ιδες εςί!

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Παντύ ανάβυνε τα φότα. Πολά φότα... Ανεβένυμε λιπόν τι ςκάλα... Ο κόζμος ίνε πολίς, κι' όλι πάνε με μεγάλι ιςιχία.

ΜΑΤΒΕΙ. 'Ιςτερα λιπόν...

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Ακύμε—πέζι ι μυςικί κε τόςο λιπιτερά, πυ πονί ι καρδιά-ςυ. Μπίκαμε ςε μια μεγάλι κάμαρα. Παντύ ίνε κρεμαζμένες ςιμέες, στεφάνια, λυλύδια, κε στι μέςι...

ΙΒΑΝ. Το λιπόν;..

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κε στι μέςι ίνε μια κόκινι καςέλα. Ολόγιρα στιν καςέλα στέκυντε φρυρί, κε στιν καςέλα... μέςα στιν καςέλα κίτετε ο Λένιν... Νά ο ίδιος όπος κ' εδό... (Δίχνι το κρεμαζμένο πορτρέτο.) Με μικρό γενάκι, με μυςτάκια... Κίτετε, τα μάτια-τυ ίνε κλιςτά...

ΣΑΒΕΛΙΣ. Κε δίχος παπάδες;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Κε τί χριάζετε ο Λένιν τυς παπάδες; Εκίνος δεν πίςτεβε στο θεό. Κίτετε ο Λένιν, κι' όλι περνύν ολόγιρά-τυ... (Πάψι.) Κε τόςο τον λιπίθικα... Κι' όλι τον λιπύντε, όχι μόνο εγό... Ι Κατιύςςα έκλαψε κιόλας...

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Κ' εςί έκλαψες.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Καλά, κ' εγό... Εκί ακόμα κ' ι μεγάλι έκλεαν... (Μεγάλι πάψι.)

ΜΑΤΒΕΙ. 'Ιςτερα λιπόν τί έγινε;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Τι να γίνι. Τον αποχερετίςαμε κε βγίκαμε. Μας πίρε στο ςπίτι-τυ εκίνος ο εργάτις, πυ ίτανε μαζί-μας. Κι' αφτός ὲχι διο πεδιά, πιγένυν στο ςχολιό. Μας τάγιςε, κιμιθίκαμε στο ςπίτι-τυ. Κε τιν ὰλι μέρα μας αγὸραςε μπιλιέτα, μας έβαλε στο τρένο, κε ίρταμε.

ΛΥΚΕΡΙΑ. Καλός άνθροπος βρέθικε.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Μας έδοςε τιν αντρέςα-τυ. Μας ίπε να τυ γράψυμε, πος φτάςαμε.

ΚΑΤΙΥΣΣΑ. Κε στο ςπίτι όπυ ίτανε ο Λένιν μια θία μας έδοςε κάτι ςίματα. Νάτα...

Φτάςαμε—ντοιέχαλι.
Φρυρί—τζαςοβίε.
Φότα—ογνὶ.
Λιπιτερὰ—ζζάλοςτνο.
Στεφάνια—βενκὶ.
Καςέλα—γρομπ.
Κίτετε—λεζζίτ.
Γενάκι—μπορότκα.
Μυςτὰκια—υςὶ.
Σίματα—ζνατζκὶ.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Μας τα κάρφοσε κε ίπε: μεγαλόςτε λενινιςτές...

ΜΑΤΒΕΙ. Αν κε δεν κάνατε καλά, πυ φίγατε κριφά... μα πάλι μπράβο-ςας.

ΙΒΑΝ. 'Αβριο πρέπι να οργανόςυμε ςινεδρίαςι... Ας τα πύνε κε ςτι ςινεδρίαςι.

ΣΙΜΕΟΝ. Θα τα πίτε Γριςςύτκα;

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Γιατί να μιν τα πο, τα λέγο...

ΣΑΒΕΛΙΣ. 'Ετςι... 'Οςτε δεν ίνε ο Λένιν... Τόρα πιος θα ίνε ςτι θέςι-τυ;

ΜΑΤΒΕΙ. Πιος; Μα νά ςτιν εφιμερίδα ίνε γραμένο.

ΙΒΑΝ. Εφιμερίδα έχις;

ΜΑΤΒΕΙ. Μα πός, κι' όχι μια, αλά ολάκερο πακέτο... Τα πεδιά τις έφεραν.

ΓΡΙΣΣΥΤΚΑΣ. Μας τις έδοςε εκίνος ο μπάρμπας. Χερετίζματα, λέι, ςτον πατέρα-ςυ κε να τυ δόςις αφτές τις εφιμερίδες.

ΣΙΜΕΟΝ. Για διάβαςε, Ματβέι, τι γράφυν εκί;

ΧΟΡΙΑΤΙΣ. Ας ακύςυμε.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Μα πιος θα ίνε ςτι θέςι τυ Λένιν; Αφτό ίνε γραμένο;

ΜΑΤΒΕΙ. Κε βέβεα ίνε γραμένο.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Μα τί ίβρατε άλο Λένιν;

ΜΑΤΒΕΙ. Γιατί να βρύμε άλο; 'Αφιςε διάδοχο.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Διάδοχο; 'Αφιςε τα χορατά! Ο Λένιν δεν ίχε πεδιά, από πύ λιπόν θα βρεθί ο διάδοχος;

ΜΑΤΒΕΙ. Πεδιά δεν ίχε, μα διάδοχο άφιςε...

ΣΑΒΕΛΙΣ. Μα πιος ίνε αφτός ο διάδοχος;

ΜΑΤΒΕΙ. Ι πάρτια.

ΣΑΒΕΛΙΣ. Ι π-πάρτια;

ΜΑΤΒΕΙ. Στι θέςι τυ Λένιν θα ίνε ι λενινιςτές...

ΣΑΒΕΛΙΣ. Μα πιί ίνε αφτί ι λενινιςτές;

ΜΑΤΒΕΙ. Νά άκυςε... (Κςεδιπλόνι τιν εφιμερίδα κε διαβάζι.) «Πέθανε ο Λένιν, μα θα τον αντικαταςτίςυν ι λενινιςτές. Στιν πάρτια τον μπολςεβίκον θα μπυν κενύργιες εκατό χιλιάδες εργάτες κε χορικί. Αφτί θα κςακολυθύν το μεγάλο έργο, πυ άρχιςε ο Ιλίτζ»... (Μεγάλι πάφςι.)

ΣΑΒΕΛΙΣ. (κςίνοντας το ζβέρκο-τυ). Μορέ δυλιά! Ο Λένιν δεν ίνε, όςτε...

ΜΑΤΒΕΙ. Θα ίνε ι λενινιςτές...

ΑΒΛΕΑ

Αν κε—χοτιά.
'Οςτε—ζνάτζιτ.
Θέςι—μέςτο.
Διάδοχος—νασλέντνικ.
Κςεδιπλόνι—ραζβιόρτιβαετ.
Αντικαταςτίςυν—ζαμένιατ.
Κςακολυθό—προντολζζάτ.
'Εργο—ντέλο.

Ο ΘΙΣΑΒΡΟΣ

(ΛΑΙΚΟ ΠΑΡΑΜΙΘΙ)

Μια φορά κ' έναν κερὸ ίτανε ένας γέρος με τι γριά-τυ κε ζύςανε πολί φτοχά.

Δεν πέραςε ύτε πολίς ύτε λίγος κερός κ' ι γριά πέθανε. Ο χιμόνας ίτανε άγριος, έκανε διvατί παγονιά.

Πίγε ο γέρος ςτυς γίτονες κε τυς γνοςτύς-τυ να τυς παρακαλέςι να τον βοιθίςυν ν' ανίκςι μνίμα για τι γριά. Μόνο κ' ι γίτονες κ' ι γνοςτί, κςέροντας τι μεγάλι-τυ φτόχια, δε θέλιςαν να τον βοιθίςυν.

Πίγε ο γέρος ςτον παπά. Κι' ο παπάς τυ χοριύ-τυς ίτανε πολί αχόρταγος.

— Κάνε τον κόπο,—λέι,—πάτερ, να κιδέπςις τι γριά-μυ.

— Μα έχις χρίματα να μυ πλιρόςις για τιν κιδία; Δόςτα-μυ από μπροςτά.

— Μπροςτά-ςυ πρέπι να πο τιν αλίθια: δεν έχο ςτο ςπίτι-μυ ύτε ένα καπίκι. Περίμενε λιγάκι, θα κερδίςο κε θα ςε πλιρόςο με το παραπάνο. Αλίθια, θα ςε πλιρόςο.

Ο παπάς ύτε θέλιςε ν' ακύςι τα λόγια τυ γέρυ:

— Αφύ δεν έχις χρίματα, να μιν έρτις άλο εδό!

«Τί να κάνο;—ςκέφτετε ο γέρος—Θα πάο ςτο νεκροταφίο, θα ςκάπςο όπος-όπος ένα μνίμα κε θα θάπςο μόνος-μυ τι γριά».

Πίρε λιπόν τον καζμά κε το φτιάρι κε πίγε ςτο νεκροταφίο. Πίγε κι' άρχιςε να ςκάβι το μνίμα. Έςκαπςε από πάνο με τον καζμά το παγομένο χόμα, κ' ίςτερα άρχιςε να δυλέβι με το φτιάρι. Έςκαβε, έςκαβε κε κςέςκαπςε ένα καζανάκι. Κίτακςε—το καζανάκι ίτανε γιομάτο με φλυριά, πυ γιαλίζανε ςα φοτιά!

Ο γέρος χάρικε πολί:

— Δόκςαςι ο θεός! Θάχο με τι να κιδέπςο κε να μνιμονέπςο τι γριά!

Άφιςε το ςκάπςιμο, πίρε το καζανάκι με το χριςάφι κε το έφερε ςτο ςπίτι-τυ.

Με τα χρίματα, βέβεα, ι δυλιά πίγε καλά!

Αμέςος βρέθικαν καλί άνθροπι: κε το μνίμα το έςκαπςαν κε τιν καςέλα τιν έφτιαςαν. Ο γέρος έςτιλε τι νίφι-τυ ν' αγοράςι κραςί, φαγιά κε λογιό-λογιό μεζέδες—όλα, όςα πρέπι να ίνε ςτα μνιμόςινα. Κε μόνος-τυ πίρε ένα φλυρί κε πίγε πάλι ςτον παπά.

Μόλις άνικςε τιν πόρτα, κι' ο παπάς φόνακςε:

— Συ ίπανε με το καλό, παλιόγερε, να μιν έρτις δίχος χρίματα, κ' εςί πάλι έρχεςε!

— Μι θιμόνις πάτερ,—παρακαλί ο γέρος,—νά πάρε ένα φλυρί. Κίδεπςε τι γριά-μυ. Καμιά φορά δε θα λιζμονίςο τιν καλοςίνι-ςυ.

Ο παπάς πίρε τα χρίματα κε δεν κςέρι, πύ να καθίςι το γέρο, με τι λόγια να τον καλοπιάςι.

— Καλά, γέρο-μυ, μι φοβάςε, όλα θα γίνυν.

Ο γέρος πίγε ςτο ςπίτι-τυ, κι' ο παπάς με τιν παπαδιά άρχιςαν να λένε γι' αφτόνα.

— Ίδες εςὶ το διαβολόγερο!—λένε.—Φτοχός-φτοχός, μα το φλυρί τόδοςε. Τόςα χρόνια κίδεπςα πολύς πεθαμένυς, κε τόςα δεν πίρα από κανένα!

Πίγε ο παπάς με το διάκο κε τυς πςαλτάδες κε κίδεπςε τι γρια όπος έπρεπε.

Ίςτερα απτιν κιδία ο γέρος τον παρα-

Θιςαβρός—κλαντ.
Λαικό—ναρόντναια.
Γριά—ςταρύχα.
Γίτονες—ςοςέντι.
Γνοςτί—ζνακόμιε.
Μνίμα—μογίλα.
Κάνε τον κόπο—ποντρυντίς.
Να κιδέπςις—ποχορονίτ.
Θα κερδίςο—ζαραμπόταιυ.
Αφύ—ραζ.
Σκέφτετε—ντύμαιετ.
Νεκροταφίο—κλαντμπίςτζε.
Όπος-όπος—κακ νιμπύντ.
Θα θάπςο—ποχορονιύ.
Καζμάς—κιρκα.
Φλυριά—τζερβόντςι.
Χριςάφι—ζόλοτο.
Καςέλα—γρομπ.
Έςτιλε—ποςλαλ.
Μαζές—ζακύςκα.
Μνιμόςινο—πομινκι.
Μι θιμόνις—νιε ςερντίς.

κάλεσε νάρτι στο σπίτι-τυ να μνιμονέπσι τιν πεθαμένι.

'Ιρτανε στο σπίτι, κάθισαν στο τραπέζι, κι' από πυ βρέθικαν όλα—κε το κρασί, κε τα φαγιά κ' ι λογιό-λογιό μεζέδες, όλα ίτανε μπόλικα.

Κάθετε ο παπάς, τρόι για τρις, κε πολεμάι να φάι με τα μάτια-τυ τα κσένα καλά.

'Εφαγαν ι μυσαφίριδες κι' άρχισαν να φέβγυν στα σπίτια-τυς. Νά σικόθικε κι' ο παπάς. Πίγε ο γέρος να τον προβοδίσι, κε μόλις βγίκε όκσο—ίδε ο παπάς, ότι δεν ίνε πια κανίς με το γέρο, κι' άρχισε να τον ροτάι:

— 'Ακυσε, κσομολογίσυ, μιν αφίνις κανένα κρίμα στιν πσιχί-συ, να μυ τα πις όλα, όπος θα τάλεγες κε μπροστά στο θεό: πος μπόρεσες τόσο γλίγορα να γίνις πλύσιος; 'Ισυνα φτοχός, μα τόρα, από πυ βρέθικαν όλα αφτά! Κσομολογίσυ, πιανύ πσιχί πίρες στο λεμό-συ, πιόνα έκλεπσες;

— Τί λες, πάτερ! Συ λέγο όλι τιν αλίθια: δεν έκλεπσα, κανένα δε σκότοσα. Ο θισαβρός ίρτε μόνος-τυ στα χέρια-μυ.

Κε ίπε όλι τι δυλιά, έτσι όπος ίτανε.

'Αμα άκυσε αφτά τα λόγια ο παπάς άρχισε κιόλας να τρέμι απτιν αχορταγιά-τυ. Γίρισε στο σπίτι-τυ, τίποτα δεν κάνι κε μέρα-νίχτα σκέφτετε:

«'Ενας τέτιος παλιοχοριάτις κε πίρε τόσα χρίματα! Τί να κάνο τόρα για να τυ πάρο το καζανάκι με το χρισάφι;»

Το ίπε στιν παπαδιά. 'Αρχισαν να σκέφτυντε κ' ι διό-τυς. Κε νά τι σοφίστικαν.

'Ακυσε, παπαδιά, εμίς έχυμε ένα τράγο, δεν ίνε έτσι;

— 'Εχυμε.

— Καλά, λιπόν! Ας περιμένυμε να νιχτόσι κε τότες θα φτιάσυμε τι δυλιά, όπος πρέπι.

Τι νίχτα έφερε ο παπάς τον τράγο στο σπίτι-τυ, τον έσφακσε κ' έγδιρε όλο το τομάρι-τυ: κε με τα γένια, κε με τα κέρατα. Φόρεσε αμέσος το τραγίσιο τομάρι κε λέι στιν παπαδιά:

— Πάρε, παπαδιά, το βελόνι με τιν κλοστί. Ράπσε ολόγιρα το τομάρι για να μιν πέσι.

Ι παπαδιά πίρε ένα χοντρό βελόνι κε τι χοντρί κλοστί κ' έραπσε το τραγίσιο τομάρι πάνο στον παπά.

—Κε νά, τα μεσάνιχτα ο παπάς πίγε ίσια στο σπίτι τυ γέρυ. 'Ιρτε σιμά στο παράθιρο κι' άρχισε να χτιπάι κε να γρατσυνίζι.

Ο γέρος άκυσε τι βοί, σικόθικε κε ροτάι:

— Πιος ίνε;

— Ο διάβολος.

— Θεέ-μυ!—φόνακσε ο χοριάτις κι' άρχισε να κάνι το σταβρό-τυ κε τιν προσεφχί-τυ.

— 'Ακυσε, γέρο,—λέι ο παπάς,— από μένα δε θα γλιτόσις με τυς σταβρύς κε τις προσεφχές-συ. 'Δόσε καλίτερα-το καζανάκι-μυ με τα χρίματα, αλιότικα θα τιν πάθις. 'Ιδες εσί, εγό σε λιπίθικα για το κακό πυ ίρτε στο κεφάλι-συ, θαρύσα, ότι θα πάρις λίγα χρίματα για τιν κιδία, μα εσί όλα τα έκλεπσες.

Κίτακσε ο γέρος στο παράθιρο: φένυντε τα τραγίσια κέρατα κε τα γένια—με τα σοστά ο διάβολος.

«Ας πάνε στο καλό τα χρίματα,— σκέφτετε ο γέρος.—Προτίτερα ζύσα δίχος χρίματα, θα ζίσο δίχος αφτά κι' από τόρα κ' ίστερα!»

Πίρε το καζανάκι με το χρισάφι, το έβγαλε όκσο στο δρόμο, τόρικσε κάτο, κ' έτρεκσε γλίγορα στο σπίτι-τυ.

Ο παπάς άρπακσε το καζανάκι με τα χρίματα κ' έτρεκσε να πάι στο σπίτι-τυ.

Γίρισε.

— Το λιπόν,—λέι,—τα χρίματα ίνε στα χέρια-μας. Νά, παπαδιά, κρίπστα όσο μπορίς πιο μακριά κε πάρε ένα κοφτερό

Πσιχί—ντυσσά.
Λεμός—σσέια.
Κιόλας—ντάζζε.

Σοφίστικαν—δίντυμαλι.
Τράγος—κοζιόλ.
Τομάρι—σσκύρα.

Κλοστί—νίτκα.
Προσεφχί—μολίτβα.
Λιπίθικα—σζζάλιλσα.

Προτίτερα—ράνσσε.
Κρίπστα—σπριατζ ιχ.
Κοφτερό—όστρυ.

μαχέρι να κόπςις τις κλοστές, κε να βγάλις από πάνο-μυ το τραγίσιο τομάρι πριν να μας δύνε.

Ι παπαδιά πίρε το μαχέρι, άρχισε να κόβι τις κλοστές ςτι ραφί,—πός έτρεχε το έμα, πος κσεφόνιζε ο παπάς:

— Παπαδιά, πονό, μι με κόβις! Παπαδιά, πονό, μι με κόβις!

Πίρε να κςιλόςι ς' άλι μεριά—το ίδιο.

Το τραγίσιο τομάρι κόλιςε ολόγιρα στο κορμί-τυ.

'Οτι κι' αν έκαναν, ότι κι' αν δοκίμαςαν, κε τα χρίματα τα δόςανε πίσο στο γέρο—όχι, τίποτα δε βοίθιςε. 'Ετςι κι' απόμινε το τραγίςιο τομάρι πάνο στον παπά.

Ραφί—ςςοб.
Να κςιλόςι—ραςπορότ.
Το ίδιο—το ζζε ςάμοε·
Κόλιςε—πριλίπλα.
Δοκίμαςαν—ποπρόμποбαλι.

ΑΠΤΙΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΥ ΝΑΣΡΕΝΤΙΝ ΧΟΤΖΑ

Ο ΚΥΡΕΑΣ ΣΠΕΡΝΙ ΜΠΑΜΠΑΚΙ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΙ-ΤΥ

Μια μέρα ένας κυρέας, πυ δεν ίκςερε καλά τιν τέχνι-τυ, κςύριζε το κεφάλι τυ χότζα, τον έκοβε ςε κάθε κςυραφιά κ' έβαζε πάνο μπαμπάκι.

— Ε, άνθροπε!—ίπε ο χότζας. Ος τόρα στο μισό κεφάλι-μυ έςπιρες μπαμπάκι, άφιςε τυλάχιστο το άλο μισό για να ςπίρο κ' εγό λινάρι.

ΑΠΛΟΣΕ ΑΛΕΒΡΙ ΣΤΟ ΣΚΙΝΙ

Μια φορά ένας γίτονας ζίτιςε αππο χότζα το ςκινί-τυ. Ο Νασρεντίν μπίκε τότε στο ςπίτι-τυ, βγίκε πάλι κε ίπε:

— 'Απλοςαν αλέβρι στο ςκινί.

Ο άνθροπος θάβμαςε κε λέι:

— Μίπος απλόνυν αλέβρι στο ςκινί;

Ο χότζας απάντιςε:

— Δεν καταλαβένις λιπόν, ότι δε θέλο να ςυ το δόςο;

ΚΙΝΙΓΑΙ ΛΙΚΥΣ

Μια μέρα ο Νασρεντίν χότζας πίγε μαζί με το γραματέα-τυ να κινιγίςι λίκυς. Ο γραματέας μπίκε μέσα στι φολιά ενός λίκυ, μα δεν ίβρε τίποτα. Σε λίγο ίρτε ο λίκος, κι' όταν έμπενε στι φολιά-τυ, ο χότζας τον έπιαςε αππιν υρά. Ο λίκος τιναζότανε κε στα μάτια τυ γραματέα έπεφτε λίγι σκόνι.

Ο γραματέας ετριβε τα μάτια-τυ κε ροτύςε:

— Τί σκόνι ίνε αφτί;

Ο χότζας απάντιςε:

— Αν κοπί ι υρά τυ λίκυ, τότε βλέπις τι λογιό ςκόνι ίνε!

Κυρέας—παρικμάχερ.
Τυλάχιστο—πυ κράινει μέρε.
Λινάρι—λιον.
Γίτονας—ςοςέντ.
Μίπος—ράζβε.
Κινιγάι—οχότιτςα ζα.
Υρά—χβοςτ.
Σκόνι—πιλ.

Ο ΣΚΙΛΟΣ ΤΥ ΧΑΤΖΙ

(ΠΑΡΑΜΙΘΙ ΤΟΝ ΤΑΤΑΡΟΝ ΤΥ ΑΝΤΙΚΑΦΚΑΣΥ)

Ζύςε ςτο Σςαχςεβάν ο πλύςιος Χατζίς. Ίχε πολί χριςάφι, αςίμι, ίχε πολά ςπιτίςια ζόα: κριάρια, πρόβατα, αγελάδες, βόδια, άλογα. Τα πολιάριθμα κοπάδια-τυ βόςκανε ςτ' ατέλιοτα λιβάδια τυ Σςαχςεβάν. Ίχε κε ένα ςκίλο—μεγάλο άφοβο ςκίλο, πυ ίτανε το καμάρι τον πολιάριθμον κοπαδιόν-τυ, ο παλικαρίςιος ιπεραςπιςτίς τον προβάτον κε τον κριαριόν, ο πιςτός φίλος τον γλιγοροπόδαρον αλόγον. Ο Χατζίς τον αγαπύςε, τον αγαπύςε παραπάνο απτα μάτια-τυ. Μα τίποτα δεν ίνε εόνιο κάτο απτον ίλιο! Μια διςτιχιζμένι μέρα κςίπνιςε ο Χατζίς κε ίδρε τον πιςτό-τυ ςκίλο πεθαμένο ςτα πόδια-τυ. Ο καιμένος, ο διςτιχιζμένος ςκίλος!.. Τί κακό για το Χατζί! Ο καιμένος ο Χατζίς ίτανε απαριγόριτος. Έκλεε με πικρά δάκρια για το θάνατο τυ πιςτύ, παλικαρίςιυ φίλυ-τυ. Μα δεν ίταν μόνο αφτό... Διάτακςε να τιλίκςυν το πτόμα-τυ ςε άςπρο ςάβανο κε να το θάπςυν με τέτια τιμί, όπος ςινίθος θάβυν τυς τιμιμένυς κε ςεβαςτύς ανθρόπυς. Ο μολάς διάβαζε τρις μέρες κε τρις νίχτες με τι ςιρά το κοράνι πάνο ςτο μνίμα-τυ. Για να θιμόντε τον πιςτό-τυ ςκίλο, ο Χατζίς τάγιζε εφτά μέρες όλυς τυς ζιτιάνυς, τυς φτοχύς, έδινε ελειμοςίνι κ' έφτιαςε μνιμόςινο. Αφτό τ' άκυςε ο αρχιμολάς.

Τρόμακςε ο άγιος μολάς. Έρικςε ςτάχτι ςτο κεφάλι-τυ, έςκιςε τα ρύχα-τυ.

— Βαχ, τςαλαπατίθικε ι άγια θριςκία! Ανακατόθικε με τι λάςπι ι πίςτι τυ προφίτι! Λιζμονίθικε το κοράνι, λιζμονίθικε ο ιμάμις! Βρίςτικε το ςαριάτ, περιγελάςτικε ο αλάχ! Ο, διςτιχιζμένι, ίςτε εκατό χιλιάδες φορές άκςιι να πεθάνετε, πυ τολμίςατε να θάπςετε το πτόμα τυ ςκίλυ κε να διαβάςετε το κοράνι πάνο ςτο μνίμα-τυ!

Λέγοντας αφτά, ο μολάς κάθιςε πάνο ςτ' άλογο κε πίγε ςτο Χατζί για να τον τιμορίςι όπος έπρεπε για το βρίςιμο τις θριςκίας. Ίπανε ςτο Χατζί, ότι ίρτε ο μολάς. Διάτακςε λιπόν αμέςος να κςεχορίςυν απτο κοπάδι-τυ πενίντα παχιά κριάρια κε πίγε μόνος-τυ ςτο μολά. Τον προςκίνιςε ος τι γι, φίλιςε τιν άκρι τυ ρύχυ-τυ κε ίπε:

— Έ, μεγάλε ιμάμι, ςτίριγμα κε τιμί τις άγιας θριςκίας-μας. Άκυςε το κακό, πυ ίρτε ςτο κεφάλι τυ αφοςιομένυ δύλυ-ςυ. Πςόφιςε ο ςκίλος-μυ, ο πιςτός, ο καλός-μυ ο Μποζντάρ, το ςτίριγμα τυ πλύτυ-μυ, ο ιπεραςπιςτίς τον κοπαδιόν-μυ, το φόβιτρο τον εχτρόν. Ίτανε καλός κε γνοςτικός, ίτανε αλιθινός μυςυλμάνος, τιμύςε τυς μολάδες κε τυς ιμάμιδες. Ακόμα πριν να πεθάνι ςυ άφιςε πενίντα παχιά κριάρια!

— Εχ, μιν τον λες ςκίλο!.. Πέςτονα αδερφό-μυ, φίλο-μυ!—φόνακςε ενθυςιαζμένος ο μολάς. — Δίκςε-μυ το μνίμα-τυ, θα πάγο εκί να διαβάςο το κοράνι για τιν ανάπαψι τις ψιχίς-τυ!

Αντικάφκαςος—Ζακαβκάζιε.
Χριςάφι—ζόλοτο.
Αςίμι—ςερεμπρό.
Κριάρια—μπαρανί.
Πολιάριθμα—μνογοτζίςλενιε.
Λιβάδια—λυγά.
Ιπεραςπιςτίς—ζαςτζίτνικ.
Εόνιος—βέτζνιι.
Διςτιχιζμένος—νιεςτζάςτνιι.
Καιμένος—μπέντνιι.
Κςίπνιςε—προςνύλςα.
Απαριγόριτος—μπεζυτέςςεν.
Διάτακςε—πρικαζάλ.
Πτόμα—τρυπ.
Θάπςυν—ποχορονίτ.
Τιμί—ποτζότ, τζεςτ, τςενά.
Σεβαςτός—υβαζζάεμιι.
Σινίθος—ομπικνοβένο.
Κοράνι—ςβιαςτζεν. κνίγα.
Μνίμα—μογίλα.
Θιμόντε—πόμνιλι.
Ζιτιάνος—νίςτζιι.
Ελειμοςίνι—μίλοςτινια.
Μνιμόςινο—πομίνκι.
Αρχιμολάς—γλάβνιι μυλά.
Στάχτι—πέπελ.
Τςαλαπατίθικε—ραςτόπτανα.
Άγια—ςβιατάια.
Θριςκία—ρελίγια
Ανακατόθικε—ςμέςςανα.
Λάςπι—γριαζ.
Προφίτις—προρόκ.
Ιμάμις—γλάβνιι μυλά.
Σαριάτ—μυςυλμάνςκιε ρελιγιόζ. ζακόνι.
Περιγελάςτικε—οςμέιαν.
Άκςιι—ντοςτοινιε.
Τολμίςατε—οςμέλιλιε.
Να τιμορίςι—νακαζάτ.
Αμέςος—ςειτζάς ζζε.
Προςκίνιςε—ποκλονίλςα.
Στίριγμα—οπόρα.
Αφοςιομένος—ποχόρνιι.
Δύλος—ραμπ.
Φόβιτρο—γροζά.
Ενθυςιαζμένος—βοςχιςτζόνι.
Ψιχί—ντυςςά.

Ε. ΙΛΙΝΑ

ΝΕΑ ΑΠΤΟ ΖΟΟΛΟΓΙΚΟ ΚΙΠΟ

ΛΙΟΝΤΑΡΙΑ ΚΕ ΛΙΟΝΤΑΡΑΚΙΑ

Το Νοέβρι τυ 1933 ςτο Ζοολογικό κίπο γενίθικαν 3 λιονταράκια. Ζύνε κε τα τρία—ένα λιονταράκι κε διο μικρές λιονταρίνες—μέςα ς' ένα κλυβί. Προτίτερα, πριν να γενιθύνε, μέςα ς' αφτό το κλυβί ζύςε ο πατέρας-τυς—το πιο κατςυφιάρικο λιοντάρι με τιν κοκινόμαλι χέτι, κε ςτο γιτονικό κλυβί—ι μιτέρα-τυς. Μα όταν γενίθικαν τα λιονταράκια, έβαλαν το γέρικο λιοντάρι μαζί με τι λιονταρίνα, κε ςτο κλυβί-τυ μπίκε ι νεολέα.

'Ινε έφθιμα λιοντάρια. Κε το πιο έφθιμο ίνε ο 'Εκτορας. Ι αδερφές-τυ, Διάνα κε Σέιντα, ίνε λιγάκι πιο ίςιχες.

Κε τα τρία λιονταράκια έχυνε μόνο ένα πεχνίδι—μια κςίλινι ςφέρα. Ι Διάνα κ' ι Σέιντα πέζυνε λιγάκι με τι ςφέρα κε τιν αφίνυν, μα όταν ριχτί ο 'Εκτορας πάνο ςτι ςφέρα, αρχίζι να τιν κιλάι μπροςτά κε πίςο από κάνκελα ςε κάνκελα, όςπυ να χτιπίςι το πόδι-τυ. 'Ιςτερα κάθετε κε βάζι το πόδι ςτο ςτόμα-τυ.

'Οταν πέζυν τα λιονταράκια, μιάζυν πολί με τα γατάκια. Μα ίνε μεγάλα ςαν τα μυςκάρια, κε το μαλί-τυς ίνε πάλι όπος ςτα μυςκάρια—γιαλιςτερό κε κόκινο. Κε ίνε φοβιτςιάρικα ςαν τα μυςκάρια.

Σιμά ςτο κλυβί-τυς ίνε ι μυςικί, μια εμπνεφςτί ορχίςτρα.

Ι μυςικάντιδες περνύν κάθε μέρα με τις τρομπέτες-τυς απτο κλυβί, όπυ βρίςκοντε τα λιονταράκια.

Τιν πρότι φορά, όταν ίδαν τα λιονταράκια τι χάλκινι τρομπέτα, πυ γιάλιζε ςτον ίλιο, τόςο φοβίθικαν, πυ άρχιςαν να φονάζυν κε τα τρία κε τρέκςανε για να γλιτόςυν.

Μα κε τόρα ακόμα αποτραβιύντε, άμα γιαλίςι από μακριά ι τρομπέτα.

Στο Ζοολογικό κίπο γεβματίζυν ι όρα δίο. Μόλις περάςι ο φίλακας με το άςπρο χαλάτι απτα κάνκελα, ς' όλα τα κλυβιά αρχίζυν τα τρεχάματα κε το μύνκριζμα.

Τρέχυν κε τα λιονταράκια, πιγενοέρχυντε. Τέλος ίρτε ςτο δρομάκι ένα δίτροχο αμακςάκι με το κρέας. Ο φίλακας το φέρνι ςιμά ςτα λιοντάρια κι' αφίνι κάτο τα χερύλια.

'Αςτραπςαν τα μάτια τυ λιονταριύ, βριχίθικε κε πίδιςε πάνο απτο κεφάλι τις λιονταρίνας.

Δεν έχι ιπομονί να περιμένι.

Κε τα κόκινα κομάτια κρέας ίνε ακόμα πάνο ςτ' αμακςάκι.

Σε κάθε κομάτι ίνε μπιγμένο ένα ςανιδάκι με τιν επιγραφί:

ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΤΥ ΚΑΠΣΣΤΑΤ.

Στο άλο:

ΛΙΟΝΤΑΡΙΝΑ ΤΥ ΚΑΠΣΣΤΑΤ.

Στο τρίτο:

ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΤΙΣ ΣΕΝΕΓΑΛΙΣ.

Στο τέταρτο:

ΤΙΓΡΙΣ ΣΥΛΤΑΝΟΣ.

Το λιοντάρι πιρε το γέβμα-τυ πιο μπροςτά απ' όλυς. Ο φίλακας έχοςε κάτο

Νέα —νόβοςτι.
Λιοντάρι—λιεβ.
Λιονταρίνα —λβίτςα.
Κλυβί—κλέτκα.
Προτίτερα—ράνςςε.
Κατςυφιάρικος—υγριύμι.
Χέτι—γριβα.
Γέρικος—ςτάρι.
Νεολέα—μόλοντεζζ.
'Εφθιμος—βεςιόλι.
'Ιςιχος—ςποκόινι.
Σφέρα—ςςαρ.
Κάνκελα—ρεςςότκα.
Εμπνεφςτί ορχίςτρα—ντυχοβ. ορκέςτρ.
Τρομπέτα—μυζικ. τρυμπά.
Χάλκινος—μέντνι.
Γεβματίζυν—ομπένταιυτ.
Δίτροχος—ντβυχκολιόςνι.
Φίλακας—ςτόροζζ.
Χερύλι—ρύτζκα.
Βριχίθικε—ζαριτζάλ.
Πίδιςε—πρίγνυλ.
Ιπομονί—τερπένιε.
Να περιμένι—ζζντατ.
Μπιγμένος—βκόλοτι.

απτα κάνκελα ένα τεράςτιο κομάτι ομό κρέας —ένα ολάκερο πλεβρό με πάχος. Το λιοντάρι έπεςε με τιν κιλιά κ' έςφιχςε το κρέας με τα μπροςτινά-τυ πόδια. Κ' ι 'λιονταρίνα κςαπλόθικε κ' έςφιχςε επίςις το κρέας με τα πόδια-τις.

Κε τα λιονταράκια ακόμα δεν πίραν το φαγί-τυς. Το γέβμα-τυς ίνε ιδιέτερο. Πρέπι να το μαγιρέπςυν.

Πρέπι να ςπάςυν αβγά, να τ' ανακατόςυν κε να περεχίςυν το κρέας με ομό ςφονκάτο. 'Οςπυ να το κάνι αφτό ο φίλακας, τα λιονταράκια πιγενοέρχυντε μέςα ςτο κλυβί, τςιρίζυν, γαβγίζυν, γρινιάζυν, --δεν μπορύν καθόλυ να περιμένυν. Μα νά κε τα λιονταράκια πίραν από ένα κομάτι πςαχνό. Σκίζυν το κρέας με τα δόντια-τυς, ανκομαχύν, γριλίζυν, όλο κυνιύντε, κιτάζυν το ένα τ' άλο.

Πρότος τέλιοςε ο 'Εκτορας. 'Αγλιπςε το πάτομα, κ' ίςτερα δοκίμαςε να πάρι το κομάτι τις Σέιντας. Ι Σέιντα ρυθόνιςε cτι μύρι-τυ κι' αποτραβίχτικε μαζί με το κομάτι-τις.

Τότε άρχιςε να πιγένι ςιγά-ςιγά προς τι Διάνα. Εκίνι ςκέπαςε το κομάτι με το πόδι-τις, κ' έκοβε το κρέας κάτο απτο πόδι-τις κοματάκια-κοματάκια,---έτςι κε τόφαγε όλο.

'Ιςτερα άγλιπςε τον 'Εκτορα, τον έριχςε ανάςκελα κ' άρχιςε να κιλιέτε μαζί-τυ ςτο πάτομα. Κι' ο 'Εκτορας τις έδοςε ένα μπάτςο.

'Επεκςαν τα θεριά ίςτερα απτο γέβμα κ' έπεςαν να κιμιθύν.

Στο Ζοολογικό κίπο άρχιςε ι όρα τις ανάπαψις.

ΑΡΚΥΔΑΚΙΑ

Τα ςοβιετικά-μας αρκυδάκια—-απτο Τιχβίνςκι ραιόν—ζύνε μέςα ς' ένα κλυβί με τ' αφςτριακά ςκιλιά—ντίνγο. Κε τα ςκιλιά ίνε ακόμα μικρά, μα πάλι ίνε μεγαλίτερα απτ' αρκυδάκια.

Το πιο μικρό αρκυδάκι ίνε ο Ντζόνι. Στιν πραγματικότιτα ίνε μεγαλίτερο απτ' άλα τ' αρκυδάκια. Κε ίνε μικρό, γιατι προτίτερα ζύςε άςκιμα.

'Ενας κινιγός ςκότοςε τι μάνα-τυ, μια καςτανί αρκύδα. 'Εβγαλε τ' αρκυδάκι απτι φολιά, τόφερε ςτο ςπίτι-τυ κε τόβαλε ς' ένα ςκοτινό κελάρι. Τ' αρκυδάκι δεν μπορύςε ακόμα να φάγι, μόλις τ' απέκοπςαν απτι μάνα-τυ. Στις αρχές φόναζε μέρα νίχτα απτιν πίνα.

Ο κινιγός το πύλιςε ςτο Ζοολογικό κίπο. Αν δεν το πυλύςε, τ' αρκυδάκι γλίγορα θα πςοφύςε. Στο Ζοολογικό κίπο τυ δόςανε το ενκλέζικο όνομα Ντζόνι κι' άρχιςαν να το περιπιύντε.

Τιν πρότι μέρα τάγιζαν έτςι τον Ντζόνι: βυτύςαν το δάχτιλο ςτο γάλα κε το έχοναν ςτο ςτόμα-τυ. Ο Ντζόνι βίζενε κε μαζί με το γάλα πιπίλιζε κε το δάχτιλο.

'Ιςτερα άρχιςαν να τυ δίνυν φραντζόλα, μυςκεμένι ςτο γάλα. Τυ τιν έδιναν με τιν παλάμι. 'Ετρογε τι φραντζόλα κι' άγλιφε τιν παλάμι με τι γλόςα-τυ.

'Ιςτερα από διο-τρις μέρες έμαθε να τρόγι μόνος-τυ.

Τόρα τρόγι μιζίθρα ςε μια τενεκεδένια ςκαφίτςα.

Ο Ντζόνι ος τόρα χέρετε πολί, όταν τυ δίνυν να βιζάκςι το δάχτιλο. 'Ερχυντε

Επίςις—τάκζζε.
Ιδιέτερος—οςόμπενι.
Περεχίνο—ομπλιβάτ.
Τςιρίζυν—ποβίζγιβαιυτ.
Γαβγίζυν—λάιυτ.
Γρινιάζυν—βορτζάτ.
Καθόλυ—νικάκ.
Πςαχνό—μιάκοτ.
Ανκομαχύν—πιχτιάτ.
Γριλίζυν—χριύκαιυτ.
Δοκίμαςε—ποπρόμποβαλ.
Ρυθόνιςε—φίρκνυλα.
Μύρι—μόρντα.
Προς—κ.
Ανάςκελα—να ςπίνυ.
Μπάτςος—ποςτζότζινα.
Στιν πραγματικότιτα—να ςάμομ ντέλε.
Κινιγός—οχότνικ.
Κελάρι—τζυλάν.
Απέκοπςαν—ότνιαλι.
Περιπιύμε—υχάζζιβατ.
Τάγιζαν—κορμίλι
Πιπίλιζε—βςαςιβαλ.
Φραντζόλα—μπύλκα.
Μυςκεμένος—ραζμότζενι.
Μιζίθρα—τβορόγ.

ςιμά κε τ' άλα τ' αρκυδάκια, κι' όλα αγλίφυν με τι ςιρά το δάχτιλο τυ φίλακα.

Κε δεν πέζυν έτςι, όπος πέζυν τα λιονταράκια. Πιο πολί αγαπύν να πέζυν με το κςίλο. Κάθετε ο Ντζόνι στα πιςινά-τυ πόδια, κε με τα μπροςτινά γιρίζι το κςίλο. 'Ιτε κάθετε κάτο κι' ακονίζι τα δόντια-τυ στο κςίλο.

I ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ ΜΠΕΤΙ

I πιο παλιά κ' ι πιο μεγάλι απτυς κατίκυς τυ Ζοολογικύ κίπυ ίνε ι ελεφαντίνα Μπέτι.

Μιάζι μ' ένα τεράςτιο νκρίζο βράχο. Αφτός ο βράχος ζιγίζι τέςερις χιλιάδες κιλά. Αν βάλυμε μεμιάς στι ζιγαριά εκςίντα πέντε ανθρόπυς, θα ζιγίζυν τόςο, όςο ζιγίζι ι μια Μπέτι.

Σε μια μέρα ι Μπέτι τρόγι μόνο πατάτες παραπάνο, απ' ότι μπορί να φάγι ο καθένας-μας ςε διο βδομάδες. Μα εκςόν απ' αφτό, τρόγι ακόμα ένα αμάκςι ςανό, κ' ακόμα ικοςιπέντε κιλά κοκινογύλια. Τα κοκινογύλια τάχι για γλικό φαγί. Μα κι' αφτό ακόμα δεν τις φτάνι. Τις δίνυν για μεζέ πςομί όχι λιγότερο από δέκα κιλά, έκςι κιλά καρότα κι' από τρία κιλά βρόμι κε πίτιρα.

Κι' αν κανίς απτυς θεατές τις ρίκςι κανένα πιςκότο, ι Μπέτι κι' αφτό το πέρνι.

Μα απαγορέβετε να ταγίζυν ι θεατές τιν Μπέτι.

'Εχι νταντά-φίλακα, πυ κςέρι με τι να ταγίςι τιν Μπέτι για να μι χαλάςι τιν ιγία-τις. Με τιν Μπέτι φέρετε καλά, μα νά με τυς θεατές πάντα μαλόνι, γιατί ι θεατές ίνε πιζματάριδες κι' αγαπύν να φιλέβυν τιν Μπέτι μ' ότι τίχι. Κάποτες τις ρίχνυν ακόμα κε χρίματα.

I Μπέτι ςκαλίζι στι γι κε μαζέβι τις μονέδες στιν προβοςκίδα-τις, ςα ςε κυμπαρά. 'Ιςτερα ρίχνι τα χρίματα στιν τζέπι τυ φίλακα. Μα γι' αφτό τυ ζιτάι κοκινογύλια. Αν ο φίλακας δεν τις δίνι, τότε τον τραβάι με το ζόρι προς τιν πόρτα—πίγενε μαθές, φέρε. Ο φίλακας δεν μπορί να σταθί στα πόδια-τυ κε τρέχι απο πίςο-τις πιδιχτά, όπος τρέχι το πεδί πίςο απτι μιτέρα-το.

Κ' ι Μπέτι περπατάι δίχος να βιάζετε, μαλακά, ύτε ακύετε πος πατάι. Ο φίλακας κςέρι, πυ κε γιατί τον τραβάι ι ελεφαντίνα. Τίποτα δεν μπορί να κάνι. Πρέπι να τρέκςι στι γιτονικί κάμαρα κε να φέρι απ' εκί κοκινογύλια ίτε καρότα.

I Μπέτι ςικόνι πςιλά τιν προβοςκίδα-τις, πέφτι το κάτο-τις ςαγόνι κε τα ζυμερά κοκινογύλια πετύν ίςια μέςα στο στόμα-τις.

I Μπέτι, αν κε δεν ίνε μικρί,—ίνε εκςίντα χρονόν,—μα ακόμα αγαπά τα πεχνίδια. Κιτάζι το φίλακα με το ένα μάτι, κυνί τιν προβοςκίδα—τον φονάζι να πάι ςιμά-τις. Κι' άμα ςιμόςι ο φίλακας, απλόνι τιν προβοςκίδα-τις κε τυ πέρνι το καπέλο απτο κεφάλι.

— Μπέτι,—τις λέι ο φίλακας,—δόςε-μυ το καπέλο.

I Μπέτι κυνί τ' αφτιά-τις, μα το καπέλο δεν το δίνι. Το ςφίνκι στιν προβοςκίδα-τις ςα ςε γροθιά.

— Αγαπιμένι-μυ Μπέτι,—λέι ο φίλακας,—ςε παρακαλό, δόςε-μυ το καπέλο.

I Μπέτι κυνί το καπέλο, ςα να τον περιπέζι. Μόλις δοκιμάςι ο φίλακας να πάρι

Σκαφίτςα—κορίττςε.
Με τι ςιρά—πο ότζερεντι.
Ελεφαντίνα—ςλονίχα.
Κάτικος—ζζίτελ.
Νκρίζος—ςέριι.
Βράχος—ςκαλά.
Μεμιάς—ςράζυ.
Σανός—ςένο.
Κοκινογύλια—ςβιόκλα.
Μεζές—ζακύςκα.
Καρότα—μορκόβκα.
Βρόμι—οβιός.
Θεατίς—ζρίτελ.
Απαγορέβετε—ζαπρεςτζάετςα.
Νταντά—νιάνια.
Φέρετε—ομπραςτζάετςα.
Μαλόνι—ςόριτςα.
Πιζματάρις—υπόρνιι.
Φιλέβο—υγοςτζάτ.
Σκαλίζι—ςςαρίτ.
Μονέδα—μονέτα.
Προβοςκίδα—χόμποτ.
Κυμπαράς—κοπίλκα.
Μαθές—μολ.
Πιδιχτά—βπριπρίζζκυ.
Βιάζυμε—ςπεςςίτ.
Γιτονικός—ςοςέντνιι.
Σαγόνι—τζέλιυςτ.
Αν κε—χοτιά
Περιπέζο—ντραζνίτ.

το καπέλο-τυ με το ζόρι, ι Μπέτι καχιόνι, ςικόνι τιν προβοςκίδα-τις κε ςφιρίζι ςα βαπόρι τόςο δινατά, πυ ακύετε ς' όλο το Ζοολογικό κίπο.

Με το καλό, βέβεα, θα το δόςι,—τί τις χριάζετε το καπέλο;—μα δεν επιτρέπι καμιά φορά ςτο φίλακα να το πάρι με το ζόρι.

Σφιρίζι—γυντίτ. Βαπόρι—παροχόντ. Επιτρέπο—ποζβολιάτ.

ΠΕΧΝΙΔΙΑ ΣΤΙΝ ΟΡΑ ΤΙΣ ΑΝΑΠΑΠΣΙΣ

ΟΛΙ ΚΙΝΙΓΙ

Πέζυν όχι παραπάνο από 40 πεδιά. Το πεχνίδι το πέζυνε ςε μια πλατία ίτε ςε μεγάλι κάμαρα. Τα πεδιά ςτέκυντε λέφτερα ςτιν πλατία. Ο ένας απτυς πέχτες—ο κινιγός—ίνε ςιμαδεμένος μ' ένα κόκινο επίδεζμο κε βαςτάι ςτα χέρια-τυ το τόπι. Ι άλι ίνε θεριά. Το πεχνίδι αρχίζι, όταν ο οδιγός δόςι το ςινιάλο.

Ι πέχτες τρέχυν κι' ο κινιγός πολεμάι να χτιπίςι κανένα με το τόπι. Αν μπορέςι να χτιπίςι κανένα απτυς πέχτες, τότε ο χτιπιμένος πέρνι κι' αφτός το δικέομα να χτιπίςι. 'Αμα πάρι το τόπι, ςταματάι κε το ρίχνι για να χτιπίςι τον κινιγό. Αν μπορέςι να τον χτιπίςι, απομένι θεριό. Αν δεν μπορέςι, τότε γίνετε κι' αφτός κινιγός, πιγένι κε δένι ένα κόκινο επίδεζμο. Τόρα ι κινιγί ίνε πια διο, έχυνε τα ίδια δικεόματα κ.τ.λ.

'Ετςι ο αριθμός τον κινιγόν όλο κε μεγαλόνι. 'Οταν ι κινιγί γίνυν κάμποςι—3-5 πεδιά (ανάλογα με τι ςιφονία), τότε τα θεριά έχυν το δικέομα να πάρυν το τόπι, να το ρίχνυν το ένα ςτο άλο, να μιν το δίνυνε ςτυς κινιγύς.

Ι κινιγί πολεμύνε νάχυν αφτί το τόπι, να το δίνυν ο ένας ςτον άλο κε να χτιπύνε μ' αφτό τα θεριά.

Κερδίζυν ι κινιγί, αν μπόρεςαν να χτιπίςυν όλα τα θεριά κε όλι έγιναν κινιγί.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΥ ΠΕΧΝΙΔΙΥ:

1) Το πεχνίδι αρχίζι όταν δόςι ο οδιγός το ςινιάλο.

2) Το θεριό μπορί να χτιπίςι όπιον κινιγό θέλι.

3) Δεν κάνι να τρέχι κανίς με το τόπι.

4) Κ'ι κινιγί κε τα θεριά μπορύν να δίνυν το τόπι ο ένας ςτον άλο.

5) Δεν κάνι ν' αρπάζις απτα χέρια το τόπι, να χτιπάς ςτο κεφάλι κε να χτιπάς τον πεζμένο.

Κινιγός—οχότνικ.
Πλατία—πλοςτζάτκα.
Λέφτερα—ςβομπόντνο.
Πέχτες—ιγροκί.
Επίδεζμος—ποβιάζκα.
Θεριά—ζβέρι.
Οδιγός—ρυκοβοντίτελ.
Δικέομα—πράβο.
Ρίχνι—μπροςάιετ.
Ανάλογα—ςμοτριά.
Σιφονία—ςογλαςςένιε.
Κερδίζυν—βιίγριβαιυτ.
Επιδέξιος—λόβκιι.
'Οριςε—ναζνάτζιλ.
Κανόνες—πράβιλα.
Δεν κάνι—νελζια.

ΤΙΜΙ 25 Καπ.

ЦІНА 25 Коп.

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШОСТЕЙ УСРР ПРИ ПРЕЗИДІЇ ВУЦВК'у.

ΚΡΑΤΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΙΟΝΟΤΙΤΟΝ
Υ. Σ. Σ. Δ. ΣΤΟ ΠΡΟΕΔΡΙΟ ΤΙΣ Π. Υ. Κ. Ε. Ε.

ΕΛΙΝΙΚΟ ΤΜΙΜΑ—Μαριύπολι, Προςπέκτ Ρεςπύμπλικι 63. Τιλέφονο 3-17.

ΙΠΕΦΤΙΝΟΣ ΣΙΝΤΑΧΤΙΣ: **Γ. ΣΥΡΙΣ**

Стат. форм. 180x240 2 печ. лист. — в листе 69.120. знак. Тираж 900.

Міськліт 72. —м. Маріупіль, державна друкарня ч. 3. Зам. № 5524